

9/2018

Útoku se
nedalo zabránit

Letošní jednadvacátý ročník „Dne sil podpory AČR Cihelna 2018“ vidělo více než dvacet tisíc diváků

Napadení kolony

Řidič vozidla vedoucího kolonu naší armády prudce sešlápl brzdy. Před ním napříč přes cestu leželo hořící osobní auto. Na první pohled bylo zřejmé, že by se mohlo jednat o léčku. Vojáci začali velice opatrně propátrávat terén v bezprostřední blízkosti kolony. Dřív než to ale stačili dokončit, dostali se pod prudkou palbu, kterou okamžitě opětovali.

Takovouto podobu měla hlavní ukázka naší armády letošního, již jednadvacátého ročníku „Dne sil podpory AČR Cihelna 2018“, který se konal 17. a 18. srpna. Na útok reagovali přivolením posil včetně tanku T-72M1K a odražením protivníka. Návštěvníci měli v další fázi možnost vidět ošetření raněných a jejich následný odsun jak po zemi, tak i v závěsu vrtulníkem. Do ukázky se zapojila také rota Aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Pardubice. Její příslušníci simulovali protivníka, který napadl kolonu naší armády.

Této již tradiční akci určené všem příznivcům vojenské historie, techniky a současně výzbroje z řad široké veřejnosti se zúčastnila i řada významných hostů, mezi nimiž nechyběli ředitel sekce podpory generálmajor

Jaromír Zůna a ředitel Agentury logistiky brigád generál Jaroslav Trakal.

„Letošní ročník akce Cihelna je věnován prioritně roku 1938 a všeobecné mobilizaci československého národa, kterou započalo temné období následujících sedmi let. Tento rok si připomínáme nejedno kulaté výročí historických událostí, které pro náš národ měly zcela zásadní charakter. Tím nejaktuálnějším a zároveň nejkrásnějším je výročí 100 let od založení československé republiky. Po celých sto let se naše armáda utvářela a zdokonaľovala, aby se dnes mohla podílet na obraně našeho státu a jeho občanů,“ uvedl bezprostředně před zahájením této akce generál Jaromír Zůna. „Působení a zapojení Armády ČR v zahraničních operacích je naším příspěvkem do kolektivní

obranu občanů ČR a našich koaličních partnerů v rámci severoatlantického společenství. Získávání důležitých zkušeností od koaličních partnerů pomalu přerůstá k jejich předávání a žáci se stávají učiteli. Díky zkušenostem, dovednostem a spolehlivosti našich vojáků jsme žádanou komoditou v celosvětovém měřítku. Takovou reputaci mají příslušníci naší armády u koaličních partnerů a my, příslušníci AČR, vojáci, si velice vážíme vaší důvěry v nás a naši práci,“ dodal.

Generál Zůna na závěr svého vystoupení vyzval přítomné k uctění památky tří našich vojáků, kteří položili své životy 5. srpna v Afghánistánu, minutou ticha.

Na společné akci Armády ČR, aktivní zálohy, Policie ČR, složek IZS, Celní správy ČR,

obsah

Vězeňské služby ČR, klubů vojenské historie a civilních subjektů se resort podílel nasazením 285 osob a 110 kusů techniky zastoupené například letouny JAS-39 Gripen či obrněnými vozidly Pandur, Dingo a Iveco. Jako součást statických ukázek si návštěvníci měli možnost prohlédnout na ploše poblíž předválečného pěchotního srubu KS 14 U cihelny například odminovací zařízení Božena 5, terénní automobil Kajman, dílnu PDZ-2A Tatra-815, Dingo 2 CZ či 152mm samohybnou houfnici ShKH Dana. Z historické techniky pak největší pozornost diváků přitahovaly dva polské tanky TKS, československé předválečné obrněné automobily vzor 30 nebo německé tanky Panzer I a Panzer II.

Hlavní více než dvouhodinová historická ukázka dostala název „Od zrady k válce“. Zaměřila se na události z let 1938 a 1939. Přiblížila sérii historických událostí začínajících na československém území a končících v Polsku rozpoutáním druhé světové války.

Letošní ročník Cihelny navštívilo více než dvacet tisíc diváků.

Text a foto: Vladimír Marek

Bude podporovat větší uskupení vojsk 2
Rozhovor s ředitelem Sekce podpory MO generálmajorem Jaromírem Zúnou

Útok se nedalo zabránit 6

Čest jejich památce... 8
Vojáci 10. strážní rotý BAF, kteří položili v neděli 5. 8. 2018 své životy při plnění úkolů v Afghánistánu

Třináct křížů pod Hindúkušem 12
Naše armáda přišla při misích v Afghánistánu již o třináct vojáků

Dukla Spirit 2018 14
72. mechanizovaný prapor ovládl Hradiště

Chirurgický tým nahradila ošetrovna 16
Působení našich armádních zdravotníků má na kábulském letišti mnohaletou tradici

Libavex 2018 20
73. tankový prapor cvičil po roce ve vojenském újezdu Libavá

Škoda lásky bodovala v Edinburghu 21
Prestížní přehlídka vojenských hudeb v Edinburghu

Ochrana zdraví vojáků v polních podmínkách 22
Kontrolní činnost Vojenského zdravotního ústavu vychází z platné české i evropské legislativy

Recce Patrol 2018 24
Ve vojenském újezdu Libavá se konal již osmý ročník soutěže průzkumných hlídek

Noví dělostřelci poprvé naostro 26
Tři stovky vojáků a tři armády

Příprava na zátěž: Fyziotréning – praxe 28
Zvyšování fyzické připravenosti, odolnosti a výkonnosti

Nové útočné pušky 32
M4A1 a MK18 od Daniel Defense pro 601. skupinu speciálních sil

USAF v roli leteckého zásobovače 34
Technika a výzbroj

Více modernizovaných tanků Leopard 2PL pro polskou armádu 38
Technika a výzbroj

Tankový den 40
Tisíce diváků shlédlo ukázky historické techniky, ale i bojových scén

Raději zvolili smrt 42
Pohraniční opevnění opouštěli naši vojáci na podzim 1938 nejen se slzami v očích

Mladá, moderní a pokroková 44
Ústřední vojenská nemocnice Praha oslavila v těchto dnech osmdesát let své existence

Rukávové znaky 46
Manuál vojenského profesionála

Osudová chyba 48
Před dvaceti lety došlo k jedné z nejtragičtějších havárií našeho vrtulníkoveho letectva v misích na Balkáně

S ředitelem Sekce podpory MO generálmajorem Jaromírem Zůnou jsme hovořili především o budování nového praporu národního logistického zabezpečení v Rakovníku

A fakta

Jaromír Zůna se narodil 26. listopadu 1960 v Přílepech. Absolvoval Vojenské gymnázium v Opavě a Vysokou vojenskou školu pozemního vojska ve Vyškově. Na této škole také zahájil svou profesní kariéru jako velitel u školních jednotek. Po roce 1989 prošel řadou velitelských a štábních funkcí na GŠ AČR, Velitelství pro výcvik a tvorbu doktrín, Silách podpory a výcviku, Silách územní obrany a dalších. Po roce 1989 absolvoval celou řadou speciálních kurzů a škol, převážně v zahraničí. Byl nasazen v misi IFOR/SFOR v Bosně a Hercegovině. Z jeho poměrně bohatého působení ve strukturách NATO připomeňme jen to poslední. V letech 2010 až 2013 byl náčelníkem štábu a zástupcem velitele NATO Joint Force Training Centre v polské Bydgošti. V srpnu 2013 se stal ředitelem Agentury logistiky a v říjnu 2015 ředitelem Sekce podpory MO. V květnu 2016 byl jmenován do hodnosti generálmajora.

Bude podporovat větší uskupení vojsk

Jedním z těch, kteří se významným způsobem zapojují do budování nově zřizovaných jednotek naší armády je i ředitel Sekce podpory MO generálmajor Jaromír Zůna. A právě v této souvislosti jsme ho požádali o následující rozhovor.

Podpora je důležitou součástí Armády České republiky, která prochází řadou změn. Jaké důležité úkoly a opatření v současné době plníte?

Podstatné jsou dlouhodobé úkoly výstavby a rozvoje, které by měly postupně podporovat naplňování ambicí AČR definované v KVAČR. Jde zejména o realizaci programů rozvoje logistiky, komunikačních a informačních systémů a vojenského zdravotnictví v letech 2016–2021. Mohu říci, že se nám v této oblasti daří a programy jsou vysoce čerpány. Všechny hlavní projekty, jako jsou například MILSATCOM, jednotná podvozková platforma Tatra, kontejnerizace, modernizace polních nemocnic, mobilita jednotek logistiky, výstavba 143. praporu logistiky a další, jsou

postupně naplňovány. Sem spadá i rozhodnutí o výstavbě praporu HNS v Rakovníku jako další nové jednotky ve struktuře AČR MO. V tomto ohledu můžeme být spokojeni. Kdy armádní logistice byla dána možnost vystavět dvě jednotky praporečného typu, navíc tak důležité a potřebné pro AČR. Vedle realizace investičních projektů je plněna celá škála dalších úkolů souvisejících s pořízováním materiálu, které nejsou tak viditelné, ale pro armádu jsou naprosto zásadní, od výstroje, přes munici, investice do infrastruktury, až po servisní smlouvy a pořízování náhradních dílů pro techniku. V podpoře nelze filozofovat a bez peněz nejde nic. Současné období je v tomto ohledu mnohem příznivější než tomu bylo v minulosti a v souladu s prioritami, které

stanovil NGŠ AČR, je naším hlavním úsilím sanovat deficit, který se v minulosti v řadě oblastí zabezpečení vojsk v AČR vytvořil. Jsme právě v období, kdy se účinek vyčleněných financí a s tím souvisejících zakázek a řešení potřeb začíná překlápět ve prospěch řešení hlavních problémů. Důležité bude zachovat si současné tempo ve výstavbě schopností podpory a pořízování materiálu do AČR.

K 1. 1. 2023 by měl v Rakovníku vzniknout prapor národního logistického zabezpečení, kdo je bezprostředně odpovědný za rozpracování tohoto konceptu a jeho výstavbu?

Odpovědnost za výstavbu praporu má Sekce podpory MO a především její podřízený

prvek, Agentura logistiky ve Staré Boleslavi. My jsme v této souvislosti spustili rozsáhlou analytickou a plánovací činnost, takže celý projekt je v tomto ohledu dobře připraven. Důležité rovněž je, že projekt výstavby praporu HNS je řazen mezi priority výstavby AČR. Agentura logistiky převezme k 1. 10. letošního roku organizační jádro, které již nějakou dobu existuje v posádce Rakovník. S ním převezme i veškeré činnosti, které zde byly doposud vykonány především v oblasti přípravy nemovité infrastruktury. Následně bude postupovat podle nastaveného harmonogramu v budování praporu. Samotná idea vytvoření této jednotky vznikla již v roce 2015, kdy se řešily jednotlivé varianty využití rakovnické posádky. Jednalo se tehdy o tom, jaký útvar Armády ČR by zde měl být dislokován. Již v té době jsem přišel s návrhem, aby zde byl umístěn prapor logistiky, nejlépe prapor se schopnostmi plnit úkol podpory hostitelskou zemí. A to z toho důvodu, že jsme již tehdy cítili deficit právě v těchto schopnostech. Z existujících variant se nakonec rozhodnutí přiklonilo právě k této variantě, a jak jsem již uvedl, současný náčelník Generálního štábu výstavbu této jednotky zařadil mezi své priority. Jde o velmi výhodný typ jednotky s širokou škálou schopností, které lze využít k plnění řady úkolů. Prapory logistiky, které mají schopnost zajišťovat podporu hostitelskou zemí, jsou ve všech armádách velice ceněné a máme informace, že i další členské země NATO rozšiřují právě tuto oblast schopností. Prapor bude sice primárně zabezpečovat potřeby logistické podpory Armády ČR, ale zároveň má i schopnosti podporovat alianční síly přesunující se, případně působící na našem území.

Bude muset Agentura logistiky reagovat na nové požadavky a personálně poněkud upravit organizační jádro, které již existuje v rakovnické posádce?

To v každém případě. Je připraven celkový plán výstavby praporu v jednotlivých letech a to jak z hlediska doplňování personálem a výstavby jednotlivých jednotek, tak i pořízení techniky.

Organizační prvek, který v současné době v Rakovníku je, zabezpečoval rozvoj posádky do současné doby. Jednalo se tedy především o prvotní investice do nemovité infrastruktury. Je potřeba říci, že se tam poměrně významně investovalo a investuje. V současné době objem připravovaných investic představuje půl miliardy korun a výhledově se předpokládá další investice do rozvoje nemovité infrastruktury v posádce.

Budete muset nějakým způsobem ty investice do nemovité infrastruktury modifikovat a reagovat tak na nové požadavky výstavby praporu?

To, co se v této posádce v současné době z hlediska nemovité infrastruktury odehrává, není potřeba nijak upravovat. I kdyby tam byl dislokovaný jakýkoliv jiný prvek, tak mu to

bude plně vyhovovat. Jedná se totiž o budovy, v nichž bude umístěn štáb, vojáci a podpůrné jednotky. Není tedy potřeba nic měnit. Další investice jsou již naplánovány specificky pro prapor HNS.

Aliance si již před lety stěžovala na nedostatečné logistické kapacity. Tenkrát se uskutečnilo velké logistické cvičení na Kapverdských ostrovech a od té doby to trochu utichlo. Je nedostatek těchto jednotek problémem celé Aliance a přispějeme právě takovýmto způsobem do celkové mozaiky?

Logistika je v současné době jednou z klíčových oblastí, na kterou se NATO soustřeďuje při budování svých vojenských kapacit.

Nové požadavky na logistickou a zdravotnickou podporu se v Alianci projednávají prakticky na všech úrovních. Významným impulsem byly závěry ze summitů NATO ve Walesu a Varšavě, kde si Aliance stanovila pro zajištění kolektivní bezpečnosti konkrétní priority a definovala reálné potřeby. Česká republika a Armáda ČR reaguje na tento vývoj a požadavky NATO odpovídajícím způsobem. Jako člen NATO Logistics Committee a NATO Territorial Commanders Committee mohou ze své vlastní zkušenosti říci, že naše cíle výstavby sil v této oblasti jsou nastaveny správně.

Výstavba praporu je rozdělena do čtyř, potažmo v případě plných operačních schopností do sedmi let. Jaké konkrétní etapy bude obsahovat?

Plán výstavby praporu je nastaven realisticky a skutečně bude realizován v jednotlivých etapách. V první řadě bude vystavěn štáb praporu a rota logistické podpory. To jsou prvky, které jsou nezbytné k tomu, aby realizovaly následné etapy výstavby praporu z hlediska organizačního, personálního, nemovité infrastruktury a samozřejmě i přijímání nezbytného dalšího materiálu, který tam bude postupně nasunován. Do roku 2023 je plánováno vystavět rotu HNS, velitelskou rotu a praporem obvažité. Po získání počátečních operačních schopností bude následovat výstavba roty kontejnerové přepravy a dvou rot zabezpečení prostoru soustředění. Plné operační schopnosti by jednotka měla dosáhnout k 1. lednu 2026.

Prapor by měl mít více než devět set vojáků a velké množství techniky. Čím konkrétně bude vybaven, jaká technika bude převládat?

Bude to skutečně velký prapor s plánovaným počtem 943 profesionálních vojáků, příslušníků aktivní zálohy a mobilizačně rozvinovaného prvku. Pokud jde o vybavení,

bude převládat převážně technika zavedená u jednotek logistiky AČR, jako jsou přepravní vozidla, vozidla pro přepravu kontejnerů, cisternová vozidla, dílenské prostředky, jeřáby, nakladače, tahače s návěsem, vyprošťovací vozidla, elektrocentrály, kontejnery, zdravotnická technika a materiál a další. Prapor bude vybaven materiálem pro ubytování, stravování, doplňování palivem, odsun poškozené techniky i provádění oprav větších uskupení vojsk v polních podmínkách. Pro představu, prapor by měl po dosažení plných operačních schopností být schopen zabezpečit ubytování a podporu do 2 000 vojáků a parkování a doplňování až 900 kusů techniky. A to nejenom na teritoriu České republiky, ale částečně i mimo něj. Celkově plánujeme, že by se pořídila technika a materiál za více než čtyři miliardy korun. Část techniky a materiálu, především v počátečních fázích výstavby, bude využita z armádních rezerv. Vzhledem k tomu, že technika nové generace se do armády již v současné době zavádí, půjde v dalších letech o pokračující nákupy.

Vyžádá si právě toto zaměření z hlediska kompatibility nějaké speciální vybavení?

Přesuny aliančních jednotek přes naše území zajišťujeme dlouhodobě. V posledních dvou letech bylo zajištění podpory hostitelskou zemí ze strany České republiky spojováno na veřejnosti především s přesuny v rámci Aliančních cvičení SABER GUARDIAN 2017 a SABER STRIKE 2018. V organizaci a zabezpečení těchto přesunů jsme v každém případě uspěli a byla potvrzena vysoká úroveň připravenosti personálu i jednotek, které se na plnění úkolu podíleli. V součinnostní oblasti máme řadu procesů v rámci členských zemí NATO sladěných a interoperabilních rozhodně jsme. Dlouhodobě však cítíme nedostatek kapacit a proto došlo i k rozhodnutí vystavět prapor HNS, který je vytvářen plně v souladu se standardizačními dohodami NATO platnými pro tuto oblast.

Prapor by měl mít i velké stravovací kapacity. Právě o této oblasti se v minulosti diskutovalo, zda ji neřešit outsourcingem, jako například v zahraničních misích. V tomto případě to ale budeme zajišťovat vlastními silami...

Podpora armád je v dnešním světě zajišťována kombinací vojenských kapacit a kontraktovaných služeb, jak v mírových posádkách, tak při operačním nasazení. Tak je tomu i v Armádě ČR. Systém jako takový ale musí být vždy vyvážený a podřízený potřebám operačního použití. Ne vždy jde kontraktované služby využít, obzvláště pokud je potřebné reagovat rychle na vývoj situace. V případě nově budovaného praporu HNS je nezbytné, aby disponoval vlastními stravovacími kapacitami

pro plánované objemy zabezpečovaných jednotek. Za tímto účelem bude vybaven sestavami polních kuchyní kontejnerového typu a další související technikou a materiálem.

Bylo řečeno, že tato jednotka bude působit jak na území České republiky, tak i mimo něj. Znamená to, že některé její prvky budou moci být v případě potřeby vyslány do zahraniční mise?

Ano, prapor má schopnost působit nejen na území republiky, ale i mimo něj. A to nejen při velkých cvičeních NATO, ale i v případě operačního nasazení na teritoriu členských zemí NATO. Nejde ale o typ jednotky, který by byl cíleně budován pro použití ve vzdálených zahraničních operacích, je určen především pro zabezpečení potřeb Armády ČR a naplňování hlavního poslání Aliance, kterým je kolektivní obrana.

Významnou součástí jednotky mají být aktivní zálohy a mobilizačně rozvinovaný prvek. Jak početné budou tyto složky a jaké konkrétní úkoly by měly plnit?

Jednotky aktivní zálohy budou plnit stejné úkoly jako profesionální vojáci. Budou mít i stejnou organizační strukturu. Takže nepočítáme s tím, že bychom nějak rozlišovali při jejich nasazení. Do rot podpory hostitelské země, roty zabezpečení konvojové přepravy a 1. roty zabezpečení prostoru soustředění bude zařazeno vždy po jedné četě AZ. Celkově se bude jednat o 114 vojáků AZ. Druhá rota zabezpečení prostoru soustředění by měla být mobilizačně rozvíjena. Tu pak bude tvořit 169 záložníků. Do této jednotky by měly být soustředěny takové prvky a takové funkce, které není nutné udržovat v mírové armádě. Zbytek do celkového počtu, tedy 660 vojáků, budou představovat profesionálové.

Má být tato nová jednotka součástí 14. pluku logistické podpory, anebo má být podřízena přímo Agentuře logistiky?

Bude podřízena přímo Agentuře logistiky. 14. pluk je prvek logistické podpory vojsk. Podpora hostitelskou zemí je podstatně širším úkolem, který zahrnuje i stacionární součásti podpory a z hlediska součinnosti vyžaduje přesah i na další ministerstva a bezpečnostní složky státu.

V případě potřeby by tento nový prapor měl posílit Integrovaný záchranný systém. Jak bude probíhat tato součinnost?

Ve prospěch Integrovaného záchranného systému by prapor mohl působit jako běžná logistická jednotka, a to v případě, že taková potřeba vznikne. Bude to závislé od konkrétní situace a potřeby. Řada kapacit a schopností praporu lze ve prospěch řešení naléhavé potřeby efektivně využít, počínaje přepravními kapacitami, ubytovacími i technickými, které budou v řadě ohledů jedinečné i tím, že jsou

ve významných počtech soustředěny do jedné jednotky.

A teď trochu z jiného soudku. Náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Aleš Opat prohlásil, že vojáci musí na vlastní kůži pocítit stoupající rozpočet. Do dvou let by měli být vybaveni balistikou, taktickou výstrojí, prostředky C4 ISTAR a přístroji nočního vidění. Jak moc je náročné zajistit toto zadání?

Náročné je to moc. Když jsem v roce 2013 navštívil výstrojní sklad v Brně, tak jsem se skutečně cítil jako v naprosto transparentním prostředí. Kromě štelářů mi téměř nic nebránilo ve výhledu na druhý konec skladu. V té době jsme měli potíže zajistit výstroj na plnou normu pro nově rekrutované vojáky. Teď jsme již někde jinde, ale jsme realisté. Naším cílem bylo dosáhnout do konce roku 2017 základní stability v zajišťování výstroje, což se podařilo. Rokem 2018 přecházíme na novou, podstatně náročnější výstrojní normu, zvyšující standard ve vybavení vojáků, která zohlední i narůstající význam aktivní zálohy v armádě. I tento úkol je v současnosti plněn. Jen pro zajímavost, hodnota výstroje v základní výbavě se zvýšila z původních 34 103 Kč na 63 507 Kč. V letošním roce nadto probíhá intenzivní dostrojení vojáků nejenom na zmíněnou novou výstrojní normu, ale i v souvislosti s přípravou na oslavy 100. založení československého státu. Do roku 2020 je naším cílem dosáhnout ambice, kterou náčelník GŠ AČR stanovil. Je to závod nejenom s časem, alokovanými finančními prostředky, ale i se zvyšujícím se počtem vojáků v AČR. Úkol je přitom zabezpečován výstrojní službou, která má o třetinu nižší kapacity, personální i z hlediska infrastruktury, než v roce 2012. Ovlivňuje to především obslužnost pro vojáky, a to nejenom kapacitně, ale i z hlediska regionální dostupnosti. I v tomto ohledu připravujeme opatření, která ale budou dlouhodobější povahy. Přístroje nočního vidění z poslední dodávky jsou již ve výdeji, balistika rovněž. Očekáváme také zahájení dodávek z nově uzavřených smluv. Ten trend je určitě kladný a rozhodující bude jej dlouhodobě udržet.

Text a foto: Vladimír Marek

Dva roky příprav vrcholí

Jedním z vrcholů oslav 100. výročí vzniku samostatného československého státu bude slavnostní vojenská přehlídka. Ta se uskuteční v neděli 28. října na Evropské třídě.

Prvotní přípravy byly zahájeny již před dvěma lety součinnostním rozhovorem nejvyšších zástupců složek IZS a zástupců resortu MO o spolupráci k zabezpečení příprav a následně vlastní přehlídce v roce 2018. Jednání vedl zástupce náčelníka Generálního štábu generálporučík Jiří Baloun. „Samotnou přípravu na oslavy 100. výročí samostatného československého státu jsme pak zahájili začátkem loňského roku. Uvědomovali jsme si, že nás čeká hodně práce především s přípravou přehlídky a prezentace historie armády a prvků IZS na Letné,“ přibližuje generálporučík Baloun. „V resortním organizačním štábu je několik desítek specialistů nejrůznějších odborností. Vzhledem k tomu, že na provedení přehlídky i statické ukázky na Letné se podílí všechny složky IZS, pravidelně zasedá také mimoresortní komise. Jednotlivé podkomise se samozřejmě scházejí častěji.“

Jedna ze stěžejních podkomisí je na Velitelství pozemních sil a je složena z více než sedmdesáti osob z resortu MO i jednotlivých složek IZS. Velitel pozemních sil brigádní generál Josef Kopecký byl pověřen velením zúčastněných vojsk při nácvičích a vlastním provedením slavnostní přehlídky a koordinací příprav prostorů statické ukázky. Vedoucím organizačního štábu pozemních sil byl určen plukovník gšt. Petr Procházka.

„Letošní přehlídka bude mít oproti té poslední větší rozsah. Po Evropské třídě bude pochodovat přes dva tisíce vojáků, policistů, hasičů, záchranářů, příslušníků celní služby a také zástupců zahraničních armád,“ pokračuje generálporučík Baloun a dodává, že se zúčastní i vojáci ze Slovenska, Francie, Velké Británie, Itálie a USA. Pochodový proud bude mít délku téměř jeden kilometr a proud techniky bude mít více než dvě stě kusů. Jeho délka bude téměř sedm kilometrů. „Diváci uvidí nejmodernější vojenskou techniku a vybavení jednotlivých složek IZS. Na čele přehlídky budou spolu se státními symboly neseny soubor i historické prapory. Součástí přehlídky bude také průlet letadel a vrtulníků Armády České republiky a Ozbrojených sil Slovenské republiky.“

„Jednotlivé celky budou v blocích osmkrát deset osob, vždy vedeny třemi hlavními funkcionáři jednotky,“ doplňuje plukovník Procházka. „Představí se v nich jednotlivé druhy pozemního vojska, vzdušných sil, Hradní stráž, dále to budou celky sekce podpory Ministerstva obrany a vojenského školství. Finále resortního proudu bude patřit příslušníkům aktivní zálohy z jednotek útvarů a pěších rot Krajských vojenských velitelství. Následovat budou celky Policie České republiky včetně jednotek služební kynologie a jízdní policie, Hasičského záchranného sboru, Generálního ředitelství cel i se psůvody a Městská policie Hlavního města Praha s jezdci na koních,“ dodává.

Příslušníků aktivní zálohy bude pochodovat více než dvě stě padesát a další téměř stovka se má podílet na zabezpečení statických a dynamických ukázek na Letné, což je vlastně novinka.

„Pro širokou veřejnost budou v prostorách Letné prezentace vojenských složek, ať už se

jedná o útvary pozemních či vzdušných sil či výzkumných ústavů, vojenského opravárenského závodu a rekreačních středisek. Všichni budou mít vyčleněný prostor, kde představí svou vlastní jednotku od dobové historické techniky až po tu současnou. Obdobně se představí i Hasičský záchranný sbor. Během dynamických ukázek jednotlivé složky Integrovaného záchranného systému předvedou výcvik se psy, jízdu na koních a mnohé další. Nedílnou součástí bude i vystoupení naší vojenské hudby a hudby francouzské cizinecké legie.“

Na své si přijdou děti i dospělí, bohatý sportovní program jim nabídnou olympionici a naučné aktivity připraví Vojenské lesy a statky. Na místě bude i možnost občerstvení či skákací hrad pro ty nejmenší návštěvníky. Program na Letné bude probíhat již od 26. října ukázkami pro školy a oficiálně bude zahájen některým z nejvyšších představitelů resortu v 16 hodin. „Na třech velkoplošných obrazovkách bude probíhat prezentace složek armády i jednotlivých složek IZS, Celní správy a Městské policie Hlavního města Prahy. Návštěvníci na Letné mohou v přímém přenosu shlédnout slavnostní přísahu z Hradčanského náměstí či pietní akt na Vítkově. Samozřejmě bude přenos vlastní přehlídky z Evropské třídy,“ informuje plukovník Procházka.

Slavnostní přehlídka v Praze bude vyvrcholením všech oslav k 100. výročí. „Oslavy proběhnou napříč celou republikou. Vojáci se zúčastní vzpomínkových akcí ve svých posádkách,“ uzavřel generálporučík Baloun.

V Bechyni se 20. září uskuteční kontrola sladěnosti osob a od 17. října nácvič přehlídky všech pochodujících jednotek.

Text: mjr. Miroslava Štenclová, Jana Deckerová,
foto: Vladimír Marek

Útoku se nedalo zabránit

Rotný Martin Marcin a desátníci Kamil Beneš a Patrik Štěpánek se stali 5. srpna 2018 obětí sebevražedného atentátníka. Incident se stal při rutinní prohlídce Čáríkáru, hlavním městě provincie Parván, jenž se nachází na východě Afghánistánu. K útoku se přihlásilo islámské radikální hnutí Taliban.

Hlídka se pohybovala devět kilometrů jihozápadně od bagrámské základny. Patrola dostala za úkol zkontrolovat obydlí, zda tam někdo neukrývá výbušná zařízení nebo zbraně. Patrola měla jasný úkol: prověřit cestu, obydlí, prostory nebo osoby. Dalším úkolem bylo navázání kontaktů s místními obyvateli. Proto byla jejich kontrola kombinovaná a byli v ní přítomni i příslušníci afghánské armády, kteří měli být pojitkem s místní komunitou.

„Zpráva z vyšetřování útoku potvrdila naši domněnku, že se jednalo o dobře připravený přepad a sofistikovanou léčku,“ komentoval výsledky vyšetřování zástupce ředitele Společného operačního centra (SOC) MO brigádní generál Štefan Muránský.

Incident trval dvě vteřiny

Atentátník na skupinu vojáků zaútočil v úzké uličce poté, co byli nuceni opustit obrněné vozidlo a museli v patrole pokračovat pěšky. První část patroly, která musela kvůli úzké cestě sesednout z bojových vozidel, čítala šest vojáků. Měli za úkol připravit prostor pro plnění operačního úkolu. „V čele šestičlenné hlídky šel americký voják se psem, za ním tři naši vojáci a za nimi dva afghánští,“ pokračuje generál Muránský. „V boční ulici hlídka narazila na mladíka, na něhož služební pes začal štěkat. Americký voják zaklekl a na mladíka namířil zbraň. Češi se začali s připravenými zbraněmi k mladíkovi přibližovat, aby ho prohledali. A právě v tu chvíli se atentátník odpálil.“

Celý incident trval dvě vteřiny. „Nedomnívám se, že se útoku dalo zabránit, naši vojáci měli smůlu, že byli k atentátníkovi blízko. V žádném případě nepochybili, naopak svým přístupem zachránili životy dalších členů patroly,“ konstatoval zástupce ředitele SOC MO. „Součástí celé patroly byli i čeští zdravotníci, kteří sehráli důležitou roli při záchraně zraněných.“

Incident se stal v oblasti, kde místní populace otevřeně podporuje Taliban. Při výbuchu byli zraněni oba afghánští vojáci i Američan.

Text: Jana Deckerová, foto: des. Radim H.

Martin Marcín

Byl z trojice vojáků, která tragicky zahynula v Afghánistánu, nejstarší a také služebně nejzkušenější. V armádě sloužil již od roku 2003. Narodil se v Chomutově 14. 2. 1982. Vystudoval Střední odbornou školu pro obnovu a ochranu životního prostředí v Litvínově. Po absolvování vojenské základní služby v Českém Krumlově pracoval v civilní administrativě. V armádě postupně prošel funkcemi řidiče a staršího strojníka u zabezpečovacího praporu a 151. ženijního praporu. V lednu 2011 se stal příslušníkem 2. roty 42. mechanizovaného praporu v Táboře, kde následně zastával funkci velitele družstva. V dubnu 2018 odjel na zahraniční misi Rolute Support do Afghánistánu, kde velel 2. strážnímu družstvu 10. strážní roty BAF. Byla to již jeho pátá mise. V letech 2007 a 2009 působil v Kosovu. O tři roky později byl příslušníkem provinčního rekonstrukčního týmu v afghánském Logaru. Další dvě mise v letech 2015 a 2018 strávil již na Bagramu. „Byl to skvělý chlap. Nebezpečí si nepřipouštěl, vždycky se smál, že jemu se nic stát nemůže. Že si nanejdříve při jedné misi v Afghánistánu udělal bouli, když šlápl na hrábě. Říkal, že až přijede, koupí si psa, aby už musel zůstat doma. Že tohle bude jeho vážně poslední mise,“ vzpomínala na něho jeho kamarádka Eva.

„Martin svoje působení v armádě nebral jako dobrodružství, ale jako poslání. Byl přesvědčen, že když může někde pomáhat, musí to udělat, aby se konflikty nepřesunuly k nám. Ať to zní, jak chce, on byl strašně fajn chlap, žádný zelenáč ani dobrodruh, moc dobře si uvědomoval rizika a na druhé straně často říkal, že nejde do bojového nasazení, ale jede do Afghánistánu jako strážní rota,“ popisoval jeden z nejbližších kamarádů a starosta Dívčic Radek Livečka. Do této obce na Českbudějovicku se Martin přistěhoval před pěti lety a koupil si zde dům.

Kamil Beneš

Narodil se 17. 1. 1990 v Českých Budějovicích. Vyrůstal ve věřící rodině se třemi sourozenci v hájovně v Hluboké nad Vltavou. Od útlého věku hrál fotbal za místní TJ Hluboká nad Vltavou. V roce 2008 absolvoval Střední odborné učiliště v Lišově, obor truhlářské práce. O tři roky později vystudoval ještě v Českých Budějovicích Střední průmyslovou školu automobilní a technickou. V říjnu 2013 nastoupil do Vyškova do kurzu základní přípravy. Po jeho ukončení byl přeřazen ke 2. mechanizované rotě 42. mechanizovaného praporu v Táboře. Zde působil ve funkcích střelce a později staršího střelce. V dubnu 2018 odjel jako starší střelec 2. strážní družstva 10. strážní roty BAF do Afghánistánu na svou první a zároveň poslední misi.

„Kamil miloval svoji práci, ale ještě víc svoji rodinu. Pro tu by udělal cokoli. Pamatuji si, jak nastoupil do Vyškova, kde absolvoval vojenský výcvik před nástupem do armády. Byl unesený z toho, co se tam děje a co tam dělají. Vždy mi psal nebo volal, jak proběhlo poslední cvičení a co vše zažil. Někomu se může zdát výcvik ve špíně, bahně a spaní pod širákem při teplotě nad bodem mrazu jako nekomfortní, ale on to měl rád. Rád překonával svoje hranice. Vždy byl šťastnější, když doběhl o kousek dál nebo vyšplhal o kousek výš,“ napsal o něm jeden z jeho kamarádů. „Vím, že se celou službu snažil dostat na misi, a když ho po několika pokusech konečně vybrali, měl ohromnou radost. Hned mi volal a chlubil se. Bral to jako novou výzvu a jako cestu k dosažení svého snu. Nejvíc mě jeho ztráta mrzí kvůli jeho malému synovi, kterého nikdy naživo neuvidí. Narodil se až po jeho odletu do válečného území. Vím, že mu žena posílala fotky a videa malého.“

Patrik Štěpánek

Z vojáků, kteří zahynuli při patrole, byl nejmladší. Narodil se 14. 9. 1993 v Plzni, kde také v roce 2014 dokončil studia na Střední odborné škole elektrotechnické (obor informační technologie). O necelý rok později se rozhodl pro vojenskou kariéru. Po absolvování přípravné služby ve Vyškově nastoupil na funkci střelce strážního družstva 132. dělostřeleckého oddílu v Jincích. V lednu 2017 se stal střelcem, později střelcem operátorem 2. mechanizované roty 42. mechanizovaného praporu v Táboře. A právě s touto jednotkou odletěl na jaře letošního roku do Afghánistánu. Byla to jeho první zahraniční mise.

„S Patrikem jsme se znali od střední školy, byl to hodný kluk, dobrý srdce. Ještě před odjezdem na misi jsem s ním mluvil, už byl natěšený. Je to síla, ale věděl, do čeho jde. Nedělal to pro peníze, byla to pro něj radost a čest. Budeš mi chybět, kamaráde. Nezapomenu!“ napsal bezprostředně po tragédii jeden z jeho kamarádů Patrik Staněk.

„Vyjadřuji upřímnou soustrast celé rodině a všem blízkým. Osobně mám velkou úctu k tomu, co dělal. Mohu už jenom říct: Děkuji za tvou statečnost, Patriku, a sbohem,“ řekla ředitelka základní školy v Plzni-Božkově (Patrik Štěpánek ji navštěvoval pět let) Hana Stýblová.

Čest jejich památce...

Vojáci 10. strážní rotě BAF, kteří položili v neděli 5. srpna 2018 své životy při plnění úkolů v Afghánistánu, byli příslušníky „Svatováclavského“ 42. mechanizovaného praporu z Tábora. Rotný Martin Marcin a desátníci Kamil Beneš a Patrik Štěpánek. Ministrem obrany Lubomírem Metnarem byli povýšeni do hodnosti štábních praporčíků in memoriam na návrh náčelníka Generálního štábu generálporučíka Aleše Opaty.

Tito vojáci budou navždy naší součástí, čest jejich památce, říká v rozhovoru podplukovník Daniel Cekul, velitel 42. mechanizovaného praporu z Tábora.

pplk. Daniel Cekul

Pane podplukovníku, tragická událost v Afghánistánu zasáhla nejen celou 10. strážní rotu BAF přímo na místě, ale i vaši jednotku v Táboře. Jak zasáhla zpráva o tragické události vás osobně?

Nejdříve je to vztek, že v danou chvíli nemůžete udělat vůbec nic. Přemýšlíte nad zákeřností a zbabělostí nepřítele, který útočí tímto způsobem. Pak následují starosti o přeživší příslušníky jednotky, následované myšlenkami na rodiny padlých a přichází smutek nad ztrátou vojáků – hrdinů, kteří byli součástí našeho praporu.

V rámci půlroční přípravy před misí s vojáky spolupracovali po celou dobu vojenští psychologové. Myslíte si, že kromě bojových drillů je i tato psychologická část důležitá?

Osobně si myslím, že se tato příprava pod psychickým tlakem pod dohledem vojenských psychologů určitě osvědčí. Bohužel,

výsledky vyhodnotíme přímo v praxi. Každý, kdo prošel zahraniční operací, ví, že psychické nároky na účastníky jsou vysoké, ať už z jakýchkoliv důvodů. Rozhodně ale nebylo naším záměrem připravovat je na to, že by se nevrátili domů všichni. Tragická událost si však vybrala tu největší daň, lidské životy. Jak se s tím jednotka vypořádá, záleží ve velké míře na ní, my jim k tomu poskytneme veškerou dostupnou pomoc. Součástí jednotky je vojenský kaplan i psycholog. Věřím ale, že zkušenosti z psychologické přípravy, kdy si mnozí sáhli na pomyšlné dno, jim pomohou i při zvládnutí této krizové situace.

Součástí přípravy před nasazením do zahraničních operací, ale i běžného výcviku, jsou simulace krizových situací, kterým jsou vojáci záměrně vystavováni. Právě z těchto výcviků vědí, že musí pokračovat dál, nesmí přestat vést bojovou činnost a poddat se případnému negativnímu vývoji situace, propadnout negativním myšlenkám

ze ztrát svých spolubojovníků, takzvané ztratit bojovou morálku. Je před nimi jen jediná cesta. Někdy je to sice trochu kruté, ale musí pokračovat v plnění úkolů. A to je ta odvrácená tvář služby našich vojáků. To jsou situace, které v běžném životě nepotkáváte každý den. Oni jsou připravováni na to, že kdykoliv může tato situace nastat.

Jak důležitý je pro jednotku v takové situaci přístup velitele jednotky?

Rozhodně to pro něj není jednoduchá situace a předpokládám, že žádný z velitelů by ji nechtěl prožívat. Ale právě teď se musí projevit jako silný velitel, jako leader jednotky, která i přes to, že byla citelně zasažena zákeřným nepřítelem, se tomu nepoddá, naopak se utuží a posílí a on nedovolí jakékoliv selhání při plnění úkolů. Musí být v čele a jít nadále příkladem.

Součástí strážní roty je vojenský kaplan, v současné době i vojenský psycholog. I tyto vojáci jsou velkou podporou jednotky.

Pro jednotku je důležité co nejdříve naskočit do běžného režimu, vojáci tam nesmějí propadnout sebelítosti, nedej bože sebeobviňování, donekonečna přemýšlet o tom, co se stalo. Probíhající vyšetřování události je normální záležitost, vždyť zemřeli tři lidé. To znamená, že vše musí být pečlivě zdokumentováno, zanalyzováno, tato činnost ale přísluší jiným složkám a naši vojáci poskytují maximální součinnost. Vojáci 10. strážní roty musí dál plnit přidělený operační úkol. A za to odpovídá jejich velitel – kapitán Patia, který je dostatečně zkušený. Už nyní mám zprávy, že jednotka se postupně vrací ke každodenním úkolům a vojáci jsou odhodláni je plnit na sto procent.

Součástí vaší velitelské práce je i první kontakt s rodinami blízkých. Jak se staráte následně o tyto rodiny, pokud přijdou o své blízké?

Je to naše základní povinnost a priorita, i když není snadné někomu oznámit

ztrátu blízké osoby. V první řadě se pozůstalým snažíme poskytnout všestrannou pomoc, jak po stránce duchovní, tak psychologické. Jsou u nich naši vojenští psychologové i kaplani. Vždy se snažíme přistupovat co nejcitlivěji a s ohledem na všechny nám známé okolnosti. Naše pomoc se ale nebude týkat jenom těchto dnů, kdy se zařizují ty nejnútnejší věci. Zůstáváme s rodinami v kontaktu i potom, kdy ta první krize odezní. Jsou a i nadále budou součástí naší jednotky a my nikdy nezapomeneme na naše padlé kolegy a kamarády.

Do Afghánistánu odjedou vojáci, kteří padlé nahradí. Jaká jsou kritéria, která budete u těchto vojáků preferovat?

Přednostně jednotku doplníme z příslušníků 42. mechanizovaného praporu. Na mou první výzvu se okamžitě přihlásilo pět dobrovolníků, většinou náhradníků, kteří prošli kompletním výcvikem společně s 10. strážní rotou BAF. Velmi si toho cením a jsem rád, že takové vojáky u praporu mám. V co nejbližší době odletí do Afghánistánu a zařadí se k 10. strážní rotě.

Text: Jana Deckerová,

foto: des. Radim H., Michal Voska, archiv 42. mpr.

Naše armáda přišla při misích v Afghánistánu již o třináct vojáků

Třináct křížů pod Hindúkušem

Tragická událost, ke které došlo 5. srpna letošního roku krátce před čtvrtou hodinou ranní našeho času v obci Čarikár poblíž základny Bagram, zvýšila počet obětí českých vojáků v Afghánistánu na třináct.

Jako první zahynul 3. května 2007 podpraporčík Nikolaj Martynov ze 43. výsadkového praporu Chrudim. Společně se svou jednotkou plnil v roce 2007 úkoly na severu Afghánistánu v provincii Badachšán. Na jaře objevili vojáci vysoko v horách zapadlou správně vesnici Skazer, vzdálenou od základny ve Fajzábádu více než dvě stě kilometrů. A právě do ní měli naši vojáci dopravit humanitární pomoc.

Při návratu se zhruba čtyřicet kilometrů před základnou náhle změnilo počasí. Oblaha se zatáhla a z šedivých mraků se spustil hustý, drobný déšť. Někdy v té době uvízlo na cestě poslední vozidlo kolony, utrhla se pod ním část vozovky. Bylo potřeba vyprostit osádku, zajistit zbraně, munici, materiál a informovat základnu o nastalých problémech. Během záchranné akce se náhle spustily z oblohy proudy vody. Lavina bahna a kamení, kterou liják utrhla, podle očitých svědků svým hlukem připomínala valící se tankovou kolonu. Smetla všechno, co jí stálo v cestě. Včetně podpraporčíka Martynova.

Oběť měděné hory

Neuplynul ani rok od této tragédie a v těsném sledu za sebou si naše armáda připsala v Afghánistánu další dva křížky. V pondělí 17. března 2008 doprovázela v jihoaafghánské provincii Hilmand ve městě Gíršík patrola složená z vojáků speciální jednotky Vojenské policie SOG dánský tým CIMIC. Bylo půl desáté ráno. Sebevražedný atentátník, který se odpálil, stál asi patnáct metrů od nich. Výbuch byl tak mohutný, že na místě usmrtil nejen praporčíka Milana Šterbu, ale i čtyři dánské vojáky a tři civilisty. Kromě toho byl český příslušník patrole praporčík Jiří Schams těžce zraněn (zemřel později na následky svého zranění v České republice) a další náš voják byl zraněn lehce.

K další tragické události došlo jen o šest týdnů později v provincii Lógar. Zde od března 2008 začínal na základně Shank pracovat náš provinční rekonstrukční tým. Ve středu 30. dubna 2008 vyrazila ze základny větší kolona o dvanácti vozidlech. Čtyři z nich patřila Afghánské národní armádě. Úkolem této operace bylo prozkoumat

pohoří Aynak, kde se v té době dělaly zkušební vrty na zjištění přítomnosti měděné rudy. Tuto lokalitu získali čínští těžaři, naši vojáci měli zjistit, jak pokročili v průzkumu a kdy případně může dojít k zahájení samotné těžby na Měděné hoře.

Jednalo se vyloženě o vojenskou patrolu bez civilních expertů. Až do výbuchu probíhal přesun naprosto bezproblémově. Na improvizovaný výbušný prostředek najelo čtvrté vozidlo v koloně. Jeho velitelem byl nadporučík Robert Chudý a řidičem praporčík Radim Vaculík. Oba sloužili u 102. průzkumného praporu. Humvee iniciovalo výbušný prostředek předním kolem. Tomu také odpovídalo poškození vozidla především v přední části. Přestože na první pohled bylo zřejmé, že se jedná o tragickou událost, nikdo nezmatkoval, všichni postupovali přesně podle standardních operačních postupů. Tedy zajištění obrany, pozorování a propátrávání. Bylo potřeba zjistit, zda se v blízkosti nenachází další výbušný prostředek. Čeští vojáci vyprostili osoby z vozidla a zdravotníci kolony poskytli první pomoc

zraněným vojákům. Bohužel řidiči Radimu Vaculíkovi již nikdo pomoci nemohl.

Výbušnina v propustku

V úterý 31. května 2011 krátce po deváté hodině afghánského času při přesunu 2. jednotky OMLT najelo vozidlo Iveco u vesnice Salar v provincii Wardak na výbušné zařízení. Rotmistr Robert Vyroubal přitom utrpěl smrtelné zranění. Jednalo se o příslušníka 73. tankového praporu z Přáslavic. Na místě se našel zhruba dvousetmetrový drát, kterým byla z úkrytu výbušnina odpálena. Jednalo se o velice silnou nálož, jež obsahovala zhruba padesát kilogramů výbušniny. Byla uložena v propustku pod asfaltovou silnicí.

„S Robertem jsem se seznámil v roce 2007 při výcviku do mise. Přišel jsem k nástěnce na rotě a čtu, že velitele družstva mi v irácké Basře bude dělat praporčík Vyroubal. Vůbec jsem nevěděl, o koho jde, a tak jsem začal nenápadně sondovat u služebně starších. Odpovídali mi vesměs všichni hodně podobně: „Virus? Tak to máš super, je naprosto v pohodě, férový chlapík, svému řemeslu rozumí a nezkazí žádnou legraci.“ V několika dalších měsících jsem jim musel dát za pravdu,” napsal jeden z jeho kamarádů z 2. jednotky OMLT Wardak, desátník A. V.

Velitel 2. jednotky OMLT, podplukovník Michal Kucharský, při výbuchu utrpěl lehké zranění. Nehledě na ně se rozhodl pokračovat v misi. Podstatně hůře na tom byl řidič, jeho stav se však podařilo stabilizovat a leteckým speciálem byl přepraven do Ústřední vojenské nemocnice v Praze-Střešovicích.

Dne 6. července 2011 došlo k přepadení předsunuté základny COP SALAR v afghánské provincii Wardak. Během tohoto incidentu byl těžce zraněn český rotmistr Adrian Werner, který zde působil jako instruktor 5. výcvikového týmu 2. jednotky OMLT. Přímou na místě mu byla poskytnuta první pomoc

a následně pak i odborná péče. Již druhý den po incidentu byl přepraven vojenským speciálem do České republiky do Ústřední vojenské nemocnice v Praze.

Lékaři marně bojovali s jeho těžkým zraněním. Dne 9. října 2011 mu podlehl.

V úterý 8. července 2014 vykonávali vojáci 2. strážní rotu BAF (Bagram Air Field) ze základny Bagram v brzkých ranních hodinách patrole ve východoafghánské provincii Parvan. Prověřovali místa možného odpalu raket na základnu. Zhruba ve tři čtvrtě na osm místního času se zapojili do rozhovoru se zdejšími obyvateli. Mezi ně se však vmísil sebevražedný atentátník ve stejnokroji afghánské policie. Ten také odpálil výbušninu umístěnou v ochranné vestě. Následná exploze zabila čtyři naše vojáky – Davida

Beneše, Ivo Klusíka, Libora Ligače a Jana Šenkýře. Náš pátý voják Jaroslav Lieskovan podlehl svým zraněním v Ústřední vojenské nemocnici v Praze o týden později, 14. července. Během incidentu zemřela i více než desítka místních obyvatel, mezi nimiž nechyběly děti. Jednalo se o největší hromadnou ztrátu Armády České republiky v její novodobé historii.

Podobný scénář teroristického sebevražedného útoku na naši patroulu vyslanou ze základny Bagram měl i poslední tragický den pro naši armádu, tedy osudový 5. srpen 2018. Čest jejich památce!

Text: Vladimír Marek, foto: autor a des. Radim H.

Mise Resolute Support

Vzhledem k mezinárodním závazkům a především k maximálnímu nárůstu schopností komplexního zabezpečení nasazených českých jednotek v misi ISAF v Afghánistánu bylo vytvořeno Úkolové uskupení AČR ISAF. Mise ISAF v Afghánistánu byla ukončena k 31. prosinci 2014 a nová výcviková mise nese od 1. ledna 2015 název Resolute Support Mission.

Úkolové uskupení AČR RSM organizačně zastřešuje všechny jednotky a prvky Armády České republiky působící na území Afghánistánu s jasným cílem racionalizace a centralizace systému komplexní podpory všech českých jednotek nasazených ve prospěch operace RS. K dosažení cíle byla vytvořena struktura velení a řízení všech jednotek a prvků nasazených v misi RS (do 31. prosince 2014 pod názvem ISAF) pod jednotným velením velitele Úkolového skupení AČR, který zároveň vykonává funkci staršího národního představitele AČR v Afghánistánu.

Úkolové uskupení Armády České republiky mise RS působí v prostoru nasazení od června 2010 a provádí podporu všech jednotek AČR na celém území Afghánistánu. Zajišťuje nepřetržité velení a řízení podřízeným jednotkám a prvkům. Organizuje součinnost při plnění operačního úkolu a koordinuje činnost ÚU AČR s činností

ostatních činitelů a místních aktérů v prostoru operace.

Jednotky ÚU AČR RSM Velitelství

Velitelství Úkolového uskupení Armády České republiky je dislokováno na základně HKIA (Hamid Karzai International Airport – Mezinárodní letiště Hamida Karzáiho v Kábulu), kde je vybudováno vlastní zázemí zabezpečující kvalitní plnění úkolů ve prospěch jednotek nasazených na území celého Afghánistánu. Jednotka je koncipována k plnohodnotné podpoře všech jednotek a součástí AČR na území Afghánistánu, a to především k zabezpečení systému administrativní a logistické podpory (2. úrovně) a koordinace zdravotnického zabezpečení. Pod uvedenou podporu spadá hlavně akviziční činnost v prostoru nasazení, organizace a zajištění dopravy materiálu i osob, opravy a revize materiálu v místě nasazení,

a také skladování materiálu. Součástí poskytované podpory jsou i výjezdová skupina VP, finanční a právní služba, současně s komplexním zajištěním spojení s republikou.

Strážní rota BAF

Strážní rota (SR) BAF (Bagram Air Field) Úkolového uskupení AČR RSM působí v afghánské provincii Parwan od října 2013. Hlavním úkolem SR BAF je provádět bezpečnostní opatření v přiděleném prostoru odpovědnosti s cílem eliminovat nepřátelské aktivity proti základně BAF. Jednotka je operačně podřízena americkému úkolovému uskupení a působí v severní části prostoru jeho odpovědnosti. V červenci 2014 se poblíž základny odehrál sebevražedný útok, který zabil čtyři hlídkující české vojáky, pátý později svým zraněním podlehl v nemocnici. Stejný, tragický osud postihl i zmíněné tři české vojáky po sesednutí z vozu MRAP a provedení pěší patroly v hůře dostupném prostředí zástavby.

Jednotka AAT v Kábulu

Jednotka AAT (Air Advisory Team – Letecký poradní tým) je nasazena na letišti HKIA v Kábulu. Jejím primárním úkolem je výcvik, poradenství a výuka pilotů a pozemního personálu příslušníků vzdušných sil Afghánské národní armády. Jednoznačným cílem je pomoc při budování Afghánské národní armády a dosažení jejich plných schopností.

Jednotka českých pilotů a techniků provádí výcvik s vrtulníky typu Mi-17.

Současná organizační struktura 17. ÚU AČR RS

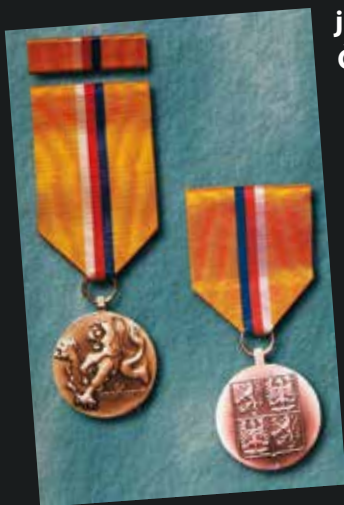
Velitelství 17. ÚU AČR RSM, jednotka AAT Kábul, strážní rota BAF, skupina Nasaditelného spojovacího modulu (Deployable Communication Module, DCM-B) – tým specialistů v oblasti komunikačních technologií a zastoupení na velitelstvích Resolute Support Mission.

Text: Michal Voska, foto: des. Radim H.

Ocenění medailemi

Prezident ČR Miloš Zeman informoval veřejnost, že všem třem vojákům, kteří zahynuli v Afghánistánu, udělí u příležitosti 100. výročí republiky 28. října 2018 in memoriam medaili Za hrdinství. Ministr obrany ČR Lubomír Metnar jim již udělil Kříž obrany státu ministra obrany České republiky.

Medaile Za hrdinství je státní vyznamenání České republiky udělované za hrdinství v boji a jako vyznamenání osob, které se s nasazením vlastního života zasloužily o záchranu lidského života nebo značných materiálních hodnot. Má podobu stříbrné medaile o průměru 33 mm s vyobrazením dvouocasého lva. Ta je zavěšena na průvlečné 38 mm široké žluté stužce, na které je uprostřed trikolóra. Medaile vznikla v roce 1990. Autorkou výtvarného řešení je Erna Masarovičová. Jejimi nositeli jsou mimo jiné bývalý předseda Vojenského výboru NATO armádní generál Petr Pavel či druhoválečný pilot generál František Peřina.

Kříž obrany státu ministra obrany České republiky je vysoké vojenské vyznamenání udělované od roku 2008 ministrem obrany ČR za hrdinství v boji, nasazení vlastního života a další zásluhy, jako je vynikající velitelská činnost, zásluhy o obranu České republiky a jejího ústavního pořádku či značných hodnot na majetku ČR a to s nasazením vlastního života nebo zdraví. Vyznamenání je jednostupňové s možností opakovaného udělování, maximálně ale třikrát. Tvar medaile je odvozen z Československé revoluční medaile z roku 1918 a Československého válečného kříže 1939. Na lícové straně se nachází modifikovaný kříž pasiánského typu na oválném věnci s motivem lipových trojlístů. Na středě je barevný znak Armády České republiky. Na kříž navazují lipové půlvěnce na stuze. Uprostřed rubové strany je nápis MINISTERSTVO OBRANY ČESKÉ REPUBLIKY s ploškou pro pořadové číslo.

Stuha je zelená a jejím středem prochází pás tenkých pruhů v národních barvách. Středem zelených polí procházejí tenké zlaté pruhy.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv AR

Domino

V Miřetíně u Skutče se uskutečnil „Branný den na Táboře Barrandov“, který je organizován společně se 102. průzkumným praporem gen. Karla Palečka v Prostějově. Pro vojáky byl zároveň výcvikem, kde si bylo možné splnit některé úkoly z výsadkové přípravy.

Brigádní generálka Lenka Šmerdová, poradkyně náčelníka Generálního štábu Armády České republiky, navštívila Vojenskou nemocnici v Olomouci. Dětem na oddělení následné intenzivní péče přivezla dárky a sluníčka od dětí z dětských skupin MO.

Mimořádná vlna solidarity

10 365 227 Kč – to je konečná částka mimořádné charitativní sbírky Vojenského fondu solidarity

„Mimořádnou charitativní sbírku jsme vyhlásili na základě podnětů mnoha občanů, kteří téměř okamžitě po zveřejnění tragické události v Afghánistánu kontaktovali náš fond s tím, že by chtěli přispět finanční částkou rodinám a blízkým vojáků, kteří 5. srpna padli při útoku sebevražedného atentátníka,“ říká brigádní generálka Lenka Šmerdová, poradkyně náčelníka GŠ AČR a zároveň předsedkyně Vojenského fondu solidarity.

O rozdělení mimořádné velké finanční částky, která se za velmi krátké období – od 7. do 31. srpna 2018 – objevila na kontě Vojenského fondu solidarity, rozhodne Výbor fondu. „Ten také zohlední potřeby jednotlivých rodin a celá finanční částka, kterou dárči zaslali na toto konto, bude rozdělena rodinám a blízkým padlých vojáků – štábních porčíků in memoriam Martina Marcina, Kamila Beneše a Patrika Štěpánka,“ pokračuje předsedkyně Fondu.

Prestiž vojáků v očích veřejnosti roste

Stav konta mimořádné sbírky každý den narůstal. Neskutečná vlna solidarity těch, kteří přispěním finanční částkou prokazovali účast s rodinami a blízkými padlých vojáků, překvapila téměř všechny.

„Ta bezprostřední reakce lidí mě velmi osobně zasáhla,“ říká brigádní generálka Šmerdová. „Myslím, že i tato spoluúčast našich občanů potvrdila skutečnost, že česká armáda získává v očích veřejnosti čím dál větší prestiž a že služba, kterou naši vojáci vykonávají ve prospěch naší země, má cenu. Vůbec nezáleží na tom, jak velkou částku dárči na konkrétní sbírky poslali, ale důležité a cenné pro nás, vojáky, je to, že na základě svého vlastního rozhodnutí chtějí pomoci. Má to velký význam, nejenom pro pozůstalé, ale zejména pro všechny sloužící vojáky. Když vidí, jaká vlna solidarity se v rámci naší země zdvihla, berou to jako důvěru a ocenění své vlastní práce při nasazení ve službě pro náš stát. Váží si toho nejen ti vojáci, kteří jsou nasazení v zahraničních misích, ale i ti, kteří slouží u nás doma. A zejména za tento přístup všem, kdo si práce našich profesionálů váží, osobně děkuji.“

Text: Jana Deckerová

Ministr obrany Lubomír Metnar předal společně s Karlou Šlechtovou a za přítomnosti velení Armády ČR nejvyšší resortní vyznamenání, Kříž obrany státu, armádnímu generálovi Petru Pavlovi. Ocenili tak jeho celoživotní službu České republice a zároveň jeho tříleté působení ve funkci předsedy Vojenského výboru NATO.

72. mechanizovaný prapor ovládl Hradiště

Dukla Spirit 2018

Bojová vozidla pěchoty, zapojení vrtulníků, dělostřelců, ženistů, ale i chemiků. Tak vypadalo rozsáhlé cvičení, které si dávalo za cíl prohloubení spolupráce jednotek v rámci Armády České republiky i procvičení vedení obranného boje. Díky vysokým teplotám byla v pohotovosti i jednotka hasičů.

Po několika týdnech náročných příprav se v tomto roce již podruhé ve dnech 18. až 31. srpna 2018 ve VVP Hradiště uskutečnilo cvičení jednotek 72. mechanizovaného praporu Přáslavice pod názvem Dukla Spirit 2018 – navazující na cvičení Ebonite Javelin 2018 z března tohoto roku. Jak zdůraznil velitel 72. mechanizovaného praporu podplukovník Miroslav Vybíhal: „Toto cvičení je na dlouhou dobu poslední významné, svým rozsahem a počtem nasazených vojáků a techniky.“ Mimo příslušníků praporu se cvičení účastní také další příslušníci AČR, více než šedesátka vojáků 153. ženijního praporu z Olomouce poskytující významnou část logistického zabezpečení výcviku a také příslušníci 7. roty chemické ochrany 312. praporu radiační, chemické a biologické ochrany z Liberce. V neposlední řadě je také třeba zmínit 132. dělostřelecký oddíl Jince – tato jednotka do své struktury naopak začleňuje příslušníky minometné baterie 72. mechanizovaného praporu v rámci svého vlastního cvičení Joint Fires 2018. To probíhalo ve vojenském výcvikovém

prostoru Hradiště souběžně s tímto. Celkem až 540 vojáků. Téměř 40 kusů vozidel BVP-2 a odpovídající množství další, především kolové techniky.

Vybudování zázemí

Po vybudování rozsáhlého logistického zázemí zahájila mechanizovaná rota první etapy výcviku a přípravy na závěrečné hodnotící zaměstnání. Zprvu to jsou především střelby z ručních zbraní a prvky taktiky vedení boje. Celý výcvik výrazně znesnadňovalo neobyčejně horké a suché počasí, které kladlo velké nároky na velení i jednotlivce. Cvičení bylo koncipováno jako rotní taktické cvičení a bylo zaměřeno mimo jiné na prohloubení vzájemné spolupráce v rámci jednotek AČR. Hlavním úkolem byl nácvik vedení obranného boje. Oproti březnovému výcviku, který se nesl ve znamení třesutých mrazů a následné prudké oblevy, ten srpnový byl neobyčejně horký. Teploty samotné ovlivňují výcviky jen nepřímo, ne skrze schopnosti vojáků jako takových, neboť ti se dokáží přizpůsobit. Sucho

má svá omezení především ve střelbě – svítící munice a munice velké ráže totiž snadno způsobí požár, proto je její použití v takovýchto podmínkách omezeno.

Prověрка bojových střelieb

V první části cvičení se vojáci mechanizovaných jednotek připravují na finální prověrky (bojové střelby), které pak v následujícím týdnu umožňují velitelům zjistit skutečnou úroveň jejich vycvičenosti. Takové zaměstnání mohou být i takzvané kontroly sladění, které u 2. a 3. mechanizované roty probíhaly průběžně. Kontrola sladění je vlastně komplexní prověrkou několika témat výcviku, v tomto případě ženijní, chemické a taktické přípravy. Jde zde především o splnění konkrétního úkolu v požadovaném čase a „kvalitě“. V rámci chemické přípravy vojáci předvedli nasazování masek a dalších prvků osobní protichemické obrany. Na ženijní pak na čas provedli ukrytí vozidla v okopu a jeho zamaskování a při prověrce taktických dovedností provedli přesun roty a zaujetí čáry odrazení

Domino

Kolegium ministra obrany jednohlasně schválilo změnu dodavatele lehkých obrněných vozidel TITUS 6x6 pro Armádu České republiky. Dodavatelem bude společnost Eldis Pardubice, s. r. o., která je držitelem příslušné bezpečnostní prověrky a získala i licenci od francouzského výrobce nástavby Nexter Systems.

zteče protivníka (ve vozidlech BVP-2). Výsledné hodnocení jednotek při kontrole sladnosti dopadlo velmi dobře, protože zadané úkoly jednotky bez výjimky splnily.

Výsadky z vrtulníku

Příslušníci průzkumných týmů měli možnost provádět výcvik zaměřený na jejich nasazení s využitím vrtulníku. Spolu s piloty a jejich strojem Mi-171Š z vrtulníkové základny v Náměšti nad Oslavou nacvičovali soubor postupů při nasedání a výsadku z tohoto stroje. Tato zaměstnání jsou pro vojáky neocenitelným zdrojem zkušeností, mnohé jde trénovat „na sucho“. Nic se ale nevyrovná možnosti ostré přípravy se vším všudy, tedy včetně startu,

krátkého letu a přistání ve skutečném stroji, ne jen výsadkovém simulátoru, kterým disponuje kupříkladu Vyškov. V průběhu závěrečného týdne pak příslušníci minometné baterie, včlenění do struktury 132. dělostřeleckého oddílu Jince, procvičovali teorii i praxi ve střelbě ze svých minometů. A zdatně tak sekundovali samohybným houfnicím Dana.

Součástí byla i dekontaminace

Vojáci 153. ženijního praporu z Olomouce na součinnostní střelnici Žďár průběžně budovali systém okopů pro pěchotu a upravovali ty stávající pro vozidla BVP-2. Absolutním vyvrcholením se stala dekontaminace v součinnosti s příslušníky 7. roty chemické ochrany 312. praporu radiční, chemické a biologické ochrany z Liberce a to za probíhajících, ostrých střelb a taktického nácviku. Na vojáky se přijel podívat i velitel pozemních sil, brigádní generál Josef Kopecký, který spolu s velitelem 72. mechanizovaného praporu podplukovníkem Miroslavem Vybíhalem pochválil celé mužstvo za vysoké nasazení a splnění všech úkolů a cílů cvičení.

Text: kpt. Karel Hausmajer, Michal Voska,
foto: kpt. Karel Hausmajer

Za účasti zástupců Ministerstva obrany ČR a Generálního štábu Armády České republiky se uskutečnilo na hlavním sále Ministerstva obrany vzpomínkové setkání u příležitosti 74. výročí Slovenského národního povstání. Ve spolupráci s Ministerstvem obrany ČR ho organizoval Český svaz bojovníků za svobodu.

Vzduch je naše moře. Tak se jmenuje výstava, jejíž vernisáž se uskutečnila před budovou Generálního štábu Armády České republiky na Vítězném náměstí v Praze. Expozice se váže k letošnímu 100. výročí vzniku vojenského letectví.

Působení našich armádních zdravotníků má na kábulském letišti mnohaletou tradici

Chirurgický tým nahradila ošetřovna

Na konci listopadu 2017 skončil svou činnost v afghánském Kábulu náš Polní chirurgický tým. Jednalo se o skupinu lékařů a zdravotnického personálu, kteří vytvořili traumatologický tým a spolupodíleli se na zajištění odborné péče ve zdejší spojenecké vojenské nemocnici na úrovni ROLE 2. Tu kromě nás tvořili především Američané a Australané. Méně početné zastoupení pak měli zdravotníci z Albánie, Rumunska a Norska. Příslušníci našeho polního chirurgického týmu se spolupodíleli nejen na operacích, ale i na chodu Emergency, tedy primární péče. Dále měli vyčleněné pozice v laboratořích pro provádění testů. Součástí byl i český radiologický pracovník.

Jeho činnost mnohokrát ocenili nejen spojenečtí vojáci, ale i příslušníci našeho kontingentu. Cokoliv se českému vojáku v Afghánistánu stalo, a bylo úplně jedno, zda byl dopraven do nemocnice na úrovni ROLE 2 v Kábulu či na úrovni na ROLE 3 v Bagramu, náš lékař byl vždy vyrozuměn a mohl být přítomen u případné operace. Zároveň také doporučoval případné lékařské postupy. Ne každý zraněný voják také komunikuje bez problémů v angličtině. Proto je lepší, když může být ve styku s českým lékařem, který

rozhoduje o jeho léčbě, ať už se na ní podílí lékařský personál jakékoliv národnosti.

„Český tým byl v nemocnici velmi ceněn, měl vysoké renomé, zahraniční kolegové si jeho příslušníků vážili pro jejich profesionalitu. Spolupráce byla na vysoké úrovni. Myslím si, že zde tento tým měl své opodstatnění, byť vzhledem k mírovému charakteru mise nebylo potřeba tolika zákroků jako dříve. Navíc zde náš zdravotnický personál měl možnost získat cenné zkušenosti, takže to bylo podle mého názoru oboustranně výhodné. Aby byla zajištěna zdravotní péče pro český kontingent i po skončení činnosti polního chirurgického týmu, bylo zde vytvořeno obvazistiště na úrovni ROLE 1. Je to obdoba zdravotnických pracovišť, jaká známe z České republiky. Konkrétně jsem zde začala působit já jako lékařka, jedna zdravotní sestra a jeden řidič – starší sběrač raněných,“ vysvětluje majorka MUDr. Iva Niklová. „Chirurgický tým byl začleněn přímo do zdejší nemocnice, a tak jsme museli vybudovat ambulanci a sklad zdravotnického materiálu doslova na zelené louce. Pro tyto účely nám byla přidělena jedna místnost pro ordinaci praktického lékaře a jedna místnost pro sklad zdravotnického materiálu. Ten se později rozšířil o ještě jednu místnost, v níž

skladujeme méně často používaný zdravotnický materiál. Sklad s léky, sterilizátorem, lednicí a dalšími potřebami, které se používají nejčastěji, je přímo vedle ordinace,“ dodává.

Postavit obvazistiště na úrovni ROLE 1 nebyla rozhodně snadná záležitost. Čeští zdravotníci se navíc museli s tímto úkolem vypořádat

do konce roku 2017. „Museli jsme postavit regály, vyskládat všechna léčiva, v ambulanci všechno zorganizovat tak, aby to vyhovovalo našim postupům. Bylo toho docela hodně najednou,“ upozorňuje zdravotní sestra nadrotmistryně Lenka Sznepková. Paní doktorka si sice udělala dopředu seznam, jaký materiál a léčiva by zde potřebovala, dostali jsme ale věci podle nějakých vojenských zdravotnických norem. Mnohé z toho ale tady neuživíme. Takže jsme museli vytvořit ještě jeden sklad a do něho přesunout tento ne tak využitelný materiál.“

Obvazíště poskytuje primární zdravotní péči všem příslušníkům českého kontingentu, kteří jsou na území Kábulu. Jsou zde standardně stanoveny ambulantní hodiny, které vojáci využívají v případně zdravotních potíží. Pro případ potřeby má lékařka pohotovost dvacet čtyři hodin denně, k dispozici je na telefonu. Je možné zde dělat i preventivní vyšetření. Pokud se vojáci s něčím léčí v České republice, jsou zde kontrolováni a sledováni po celou dobu mise. Ošetrovna dohlíží také na jejich očkování. Do její agendy spadá rovněž hygienicko-epidemiologický dohled a opatření. To obnáší hygienické kontroly, vedení ambulantní knihy, sepisování poranění i úrazů. Bez nezbytné dokumentace se ani tady neobejdou.

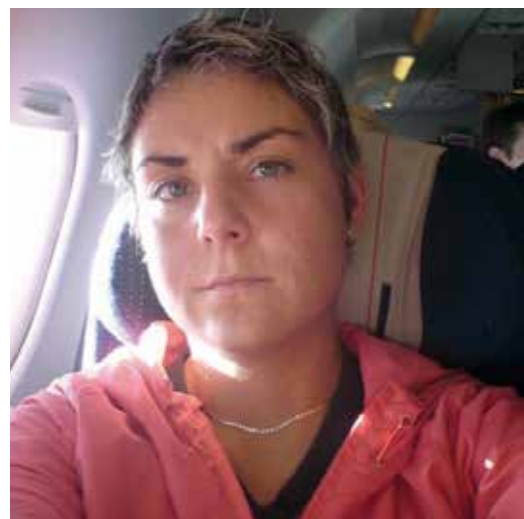
„V případě, že by došlo k hromadným zraněním, musíme samozřejmě provádět všechno, co má ROLE 1 za úkol. Tedy třídit zraněné, určit priority, vyřešit, co vyřešit dokážeme, a zabezpečit odsun ostatních,“ dodává majorka Niklová.

„Bohužel nemáme vyčleněný zdravotnický odsunový prostředek, takže když je potřeba zabezpečit střelby nebo něco jiného, půjčíme si od našeho kontingentu nezdravotnický vojenský prostředek, případně si vyžádáme odvoz cestou ROLE 2, tedy zdejší spojenecké nemocnice,“ upozorňuje rotný David Ramík. „S tou máme nadstandardní vztahy. Protože má určité potíže s dostatkem personálu, nabízeli jsme jí pomoc, což její vedení rádo přijalo. Mít na ošetrovně řidiče bez sanitky, aniž bychom běžně řešili nějaká traumata, nedávalo moc smysl. A tak jsem v nemocnici nastoupil takřkajíc na plný úvazek. Na naší ošetrovně jsem vypomáhal jen v případě potřeby. Docházela sem na směny i naše sestra a v případě potřeby byla na výpomoc domluvená také lékařka.“

mjr. MUDr. Ivana Niklová

Ivana Niklová se narodila v roce 1985 v Havlíčkově Brodě. Vyrůstala v Kameničkách, kde absolvovala základní školu. Poté nastoupila na čtyřleté gymnázium v Hlinsku. Po maturitě se přihlásila na Lékařskou fakultu v Plzni, kde vystudovala první ročník všeobecného lékařství. Do druhého ročníku přestoupila do Hradce Králové, a to na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy a zároveň na Fakultu vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. Už od školních let se jí líbily uniformy, vojáci i armáda.

Po absolvování fakulty v roce 2011 byla převelena k dělostřeleckému pluku do Jinců

na funkci náčelnice obvodu. V roce 2014 přestoupila v Jincích na ošetrovnu, tedy pod Centrum zdravotních služeb Agentury vojenského zdravotnictví. Práce na obvodu ji totiž již tolik nenaplnovala, chtěla se víc věnovat poskytování primární péče.

„Tohle je moje první zahraniční operace. Nevěděla jsem, co od ní mám očekávat, vše jsem znala jen z vyprávění. Museli jsme vybudovat ošetrovnu na úrovni ROLE 1 takřkajíc na zelené louce. Vše záleželo na tom, jak se rozhodnu a jak se to podaří našemu týmu sestavit. Výzvou pro mne byla nutnost samostatné práce,“ usmívá se.

Jejím mottem je, že život se má užít, ne jenom prožít. Na misi měla hodně času přemýšlet a uvědomit si řadu věcí. To, co pro ni doma bylo důležité, tady najednou viděla z jiného úhlu a uvědomila si, že podstata života je někde jinde. Poznala, co je pro ni opravdu důležité a co jsou naopak zbytečnosti, jimiž se nechce zabývat. Došla k závěru, že někdy je lepší na věci netlačit, protože možná ani nemají být tam, kde bychom je chtěli mít. Naopak může být lepší je uzavřít a věřit, že přijde něco nového, lepšího, s méně starostmi. Pokud něco nefunguje, bohužel ne vždy má cenu to lepit.

rt. David Ramík

Pochází z Havířova. Po ukončení studia a absolvování vojenské základní služby odcestoval do USA, kde žil v letech 1995 až 2004. Respektive poprvé vyrazil za oceán již v roce 1994, zjistil ale, že jeho představa o životě v této zemi je velice odlišná od reality a že bez znalosti jazyka se prostě nechytá. Odjel tedy zpátky do České republiky a zaplatil si jazykové kurzy. Následujícího roku se do USA vrátil a zúročil nejen nově nabytou znalost jazyka, ale i zkušenost ze své první cesty.

V roce 2005 vstoupil do Armády ČR. Zajímala ho ale i policie a také hasiči. U armády měl v době svého návratu z USA hodně kamarádů, takže to pro něj byla první volba. Začínal u spojovacího praporu, to ho ale neuspokojovalo, takže nakonec skončil v polní nemocnici. Působil zde na pozici řidiče a sběrače raněných. Poprvé přijel do Afghánistánu s našimi zdravotníky v roce 2007, podruhé o dva roky později. V té době polní nemocnice opouštěla Kábul a nechala ho zde s jedním kolegou, sanitou a vybavením. Měli za úkol dělat zabezpečení s nasmlouvanými „medovými“ týmy. Jednalo se o Makedonce, Albánce a Chorvaty, s nimiž tu zůstali asi sedm měsíců, než byl operační úkol převzat Francouzi. Do Afghánistánu se vrátil ještě v roce 2014 s polním chirurgickým týmem.

„Na této práci se mi líbí, a to především v misích, že člověk po nějaké době vidí, co vykonal. Není to tak, že by jako řidič sanitky do nemocnice pacienta jenom přivezl. U polních nemocnic řidiči běžně vypomáhají jak sestram, tak lékařům. Rád sleduji, jak se pacienti uzdravují, pak ta moje práce dává

smysl,“ usmívá se David Ramík. „Jako zdravotníci jsme zde za sebou zanechali dobrou stopu. Někteří lidé si myslí, že Západ je proti nám velmi napřed, to je pravda ale jen v některých ohledech. Samozřejmě malá armáda, jako je naše, se nemůže z hlediska materiálu a finančních zdrojů srovnávat s americkou. To ale neplatí o výkonech lidí, zdravotníků. Často máme hřbet zbytečně ohnutý,“ dodává.

nrtm. Lenka Sznepková

Narodila se v roce 1981 v Havířově. Střední zdravotnickou školu vystudovala v Ostravě. Hlásila se na medicínu a některé další obory, nakonec ale z rodinných a finančních důvodů nemohla jít studovat. Nastoupila tedy do zaměstnání. Později dostala nabídku pracovat na Emergency v Saúdské Arábii. Dva roky působila v královské nemocnici v hlavním městě Rijádu. Po návratu do České republiky si doplnila vzdělání v oblasti anesteziologicko-resuscitační péče.

Do armády ji přivedl kamarád, pilot záchranářského vrtulníku. Řekl jí, že už není úplně nejmladší a že na urgentním příjmu nemůže sloužit až do důchodu. Měla by tedy přemýšlet nad tím, co bude dělat, až bude starší. Sama si v té chvíli uvědomila, jak některé starší kolegyně mají problém, co dál. A tak v roce 2016 vstoupila do armády.

Základní výcvik ve Vyškově považuje za významnou zkušenost ve svém životě. A stejně tak i misi v Afghánistánu. V průběhu střední školy chodila na praxi do Fakultní nemocnice

v Ostravě-Porubě, tam také po maturitě v roce 2001 nastoupila. Nejdřív pracovala tři roky na metabolické jednotce intenzivní péče a v roce 2004 přestoupila na urgentní příjem. Také jako příslušnice AČR zde vykonává svoji praxi. Chtěla by i v budoucnu být zařazena v polní nemocnici a pracovat na zdejším urgentním příjmu. Je to totiž její srdeční záležitost. Kdykoliv se vrátí do Fakultní nemocnice, lidé na chodbě ji poznávají, rádi ji vidí. Ta práce tady dává smysl. Často sice vidí, jak lidé umírají, stejně často se ale jí a jejím kolegům naopak podaří člověka zachránit. Je zvyklá pracovat v týmu, vzájemně si důvěřovat, vědět, co může jeden od druhého očekávat. Záchrana lidského života je pro ni osobním zadostiučiněním.

Podle podkladů Radima Pekaře připravil Vladimír Marek,
foto: archiv 16. ÚU AČR RSM

Ředitelé všech 24 NATO Center of Excellence se sešli v Praze

Expertní týmy

Centrum The Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence (JCBRN Defence COE) ve Vyškově pořádalo v červenci společně s Velitelstvím NATO pro transformaci výroční konferenci ředitelů 24 akreditovaných aliančních Center of Excellence a jednoho centra v procesu akreditace.

Konferenci předsedal ředitel Vyškovského Centra of Excellence plukovník Vratislav Osvald za účasti zástupce generálního tajemníka NATO pro boj proti terorismu pana Roberta Weavera, zástupce velitele aliančního Velitelství pro transformaci admirála Manfreda Nielsona a dalších významných zahraničních hostů. Za ČR byla konference zastřešena účastí 1. ZNGŠ genpor. Jiřího Balouna a náměstka Jakuba Landovského. Na programu byla důležitá alianční témata, např. adaptace velitelské struktury NATO, spolupráce s virtuálními expertními centry EU i budoucnost Center of Excellence a jejich úloha při výstavbě chybějících aliančních schopností (např. robotika, logistika). „Cílem je vytvořit takový systém pro velitelské struktury aliance, který zajistí efektivní využití center a bude návodem, jakým způsobem vyžadovat podporu a na co se specialistů v centrech lze ptát,“ uvedl plukovník Vratislav Osvald. Ten dále uvedl zejména cíle, jakým směrem se centrum ve Vyškově bude ubírat.

Dosáhnutí plných operačních schopností

Díky centru ve Vyškově se mohla (nejen) Česká republika zapojit do ochrany i dalších členských zemí proti zbraním hromadného ničení a to formou strategické informační podpory, do níž jsou zapojeny stovky odborníků. Reachback operační centrum bylo slavnostně otevřeno v listopadu 2014. Bylo

vybudováno z prostředků NATO v rámci pracovního programu na obranu proti terorismu a v lednu 2016 dosáhlo toto centrum plných operačních schopností. Operační sál centra funguje jednak v tzv. rutinním režimu – kdy dochází ke sběru informací ze zájmových oblastí, k vyhodnocování rozvoje nových technologií v oblasti OPZHN – tak dobrá příprava v rámci denního režimu vede k dobré připravenosti řešit problémy.

Aktivace centra

Při obdržení dotazu z řad členských států NATO, popř. velitelské struktury NATO, dochází k aktivaci Operačního centra a zpracování technické a operační odpovědi – to má dvě fáze. Ke zpracování dochází přímo na Operačním sále, kde jsou k dispozici odborníci v oblasti mikrobiologie, org. chemie, chemie bojových voj. látek nebo radiologie. Otázky složitějšího charakteru, které jsou nad rámec Operačního sálu, se řeší pomocí tzv. sekundární sítě (CBRN Reachback Secondary Network). V této síti jsou začleněni partneři z vojenských i civilních vědeckotechnických organizací pracujících v oblasti chemie, biologie, radiologie a nukleární fyziky.

Granty

Úspěchem podle ředitele zůstává získávání grantů, a to především v oblasti vzdělávání, výcviku a rozvoje schopností v oblasti ochrany

proti zbraním hromadného ničení a nově i průmyslovým škodlivinám. Centrum loni i díky těmto grantům zabezpečilo sedm kurzů s mezinárodní účastí, na kterých se vyškolilo 102 studentů z 29 zemí. Letos je v plánu devět kurzů pro mezinárodní specialisty se zaměřením například na operátory a administrátory programového vybavení pro předpověď vývoje radiační, chemické a biologické situace nebo na management následků po chemických, biologických a radiačních událostech.

Kurzy i v Kuvajtu

Centru se podařilo získat grant z projektu NATO Science for Peace and Security Programme, který byl využit v roce 2017 na podporu a organizaci kurzu v Kuvajtu – Comprehensive CBRN Incident Commanders Course. Kurzu se účastnili příslušníci jednotlivých složek kuvajtského hasičského sboru, národní gardy, armády, petrochemického a leteckého průmyslu, Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra, Ministerstva životního prostředí a Institutu pro vědecký výzkum. Na základě tohoto kurzu, který byl vysoce hodnocen a oceněn kuvajtskou stranou, bylo požádáno o grant i v tomto roce. Proto v březnu příštího roku proběhne další kurz v Kuvajtu – CBRN Awareness for First Responders Course.

Text: kapitánka Zuzana Králíková, Michal Voska

foto: Michal Voska

Domino

Ve Slavnostní síni Národního památníku v Praze na Vítkově se uskutečnil nástup příslušníků Armády České republiky po návratu ze zahraničních operací.

Slavnostním nástupem byl předán v rámci operace Inherent Resolve na území Iráku operační úkol mezi pátým a šestým leteckým poradním týmem. Pátý tým ukončil svoji činnost po více než půlročním nasazení. Členové šestého budou nadále pokračovat v mentoringu iráckého leteckého personálu.

Průlet dvou stíhaček JAS-39 Gripen doprovodil na Klárově pietní akt u příležitosti oslav 100. výročí založení československého letectva. Vzpomínky, která se uskutečnila přesně v den, kdy v roce 1945 zpět do Československa přiletěla většina letců sloužících v zahraničí, se zúčastnili zástupci resortu Ministerstva obrany, Armády České republiky, Velitelství vzdušných sil, NATO, britského Královského letectva (RAF) i veřejnost.

73. tankový prapor cvičil po roce ve vojenském újezdu Libavá

Libavex 2018

Po dvou vyvedeních ve vojenských výcvikových prostorech Doupov a Boletice se vojáci 73. tankového praporu vrátili na půdu vojenského újezdu Libavá. V srpnu zde proběhl výcvik s cílem provést rotní taktické cvičení s bojovou střelbou u 1. a 3. tankové roty a přípravu mechanizované roty na bojové střelby mechanizovaných družstev. Zabezpečovací jednotky pak provedly odborná taktická cvičení čet.

Výcvik byl zahájen přesunem jednotek do prostoru rozmístění ve VVP Libavá. V místě srubového tábora Smilov bylo silami velitelské roty vybudováno hlavní místo velení. Ostatní jednotky praporu zaujaly určené prostory rozmístění mimo boj. V prvním týdnu vyvedení se tankové roty připravovaly ke kontrole sladěnosti rot před provedením rotního taktického cvičení. V taktické přípravě cvičily na téma rota v obraně a za útoku, kde byla v rámci výcviku začleněna i tematika zdravotní přípravy a ochrana proti zbraním hromadného ničení (OPZHN). Dále také plnily kontrolní cvičení v řízení bojových vozidel. Mechanizovaná rota se připravovala na bojové střelby mechanizovaných družstev, cvičila taktickou přípravu, bojové drily a řidiči bojových vozidel se zdokonalovali v řízení BVP-2. Mimo samotného výcviku plnili příslušníci mechanizované roty také úkoly strážní služby při střezení polního muničního skladu. Bylo třeba určit perimetr, zmapovat přístupové cesty a tomu přizpůsobit celou koncepci ostrahy.

Zapojení chemiků

Do výcviku se zapojila i četa chemické ochrany 74. lehkého motorizovaného praporu z Bučovic, která postupně provedla úplnou dekontaminaci manévrových a zabezpečovacích jednotek. V druhém týdnu se k četě dekontaminace připojila i družstva radiálního a chemického průzkumu 7. mechanizované brigády a proběhl tak společný výcvik chemických jednotek brigády. V závěru proběhla kontrola sladěnosti tankových rot. Jejím cílem bylo prověřit připravenost jednotek na rotní taktická cvičení, která následovala ve druhém týdnu vyvedení.

Čtrnáctidenní výcvik vyvrcholil bojovými střelbami tankových rot na součinnostní střelnici Velká Střelná. Počasí se vyvedlo a tak bylo možné prověřit vojáky i v náročných, letních teplotách, kdy zejména těžká výstroj klade na vojáky v poli ty nejvyšší nároky.

Text a foto: rtm. Lucie Gallová

Domino

Na Slovensku se uskutečnilo mezinárodní testovací cvičení MACE XIX. Cvičení, které se u našich sousedů konalo opětovně po čtyřech letech, se zaměřilo na výcvik pilotů a specialistů elektronického boje v oblasti překonávání protiletadlové obrany.

V extrémně horký první srpnový den zahájilo svou vojenskou kariéru v zařízeních výškovského Velitelství výcviku – Vojenské akademie celkem 401 nových studentů Univerzity obrany. Čeká je dvouměsíční fyzicky, psychicky i časově náročný výcvik, který představuje počáteční etapu jejich vojenské přípravy.

V Čáslavi byla zahájena letová část česko-britského leteckého cvičení Central Hawk 2018. Cvičení se kromě letounů JAS-39 Gripen a L-159 ALCA z 21. základny taktického letectva v Čáslavi účastní rovněž i dvojice letounů Hawk T1 z výzbroje 100. letky britské Royal Air Force ze základny RAF Leeming. V rámci RAF tato letka při výcviku často plní úkoly tzv. „agresora“, kdy pro ostatní jednotky simuluje nepřátelské síly.

Škoda lásky bodovala v Edinburghu

Na prestižní přehlídce vojenských hudeb v Edinburghu – festival armádních souborů Military Tattoo – letos poprvé v historii dostali pozvání hudebníci Ústřední hudby Armády České republiky spolu s tanečníky Vojenského uměleckého souboru Ondráš. Jejich vystoupení bylo nejen originální a působivé, ale světoznámá píseň Škoda lásky navíc zvedla publikum ze sedadel.

Když na scénu napochoduje padesátičlenný orchestr, který je doprovázen stejným počtem folklorních muzikantů a tanečníků v národních krojích, to už je nějaká síla. K tomu v pozadí na edinburském hradu září díky laserovému projektoru český lev a moravská a slezská orlice.

„Pro tento festival jsme se rozhodli zahrát české tance na motivy Prodané nevěsty Bedřicha Smetany a Slovanských tanců Antonína Dvořáka,“ říká podplukovník Jaroslav Šíp, velitel a hlavní dirigent Ústřední vojenské hudby AČR. „Naše vystoupení jsme zakončili světoznámou písní Škoda lásky, která má tady v Británii stále svůj zvuk a opět mezi diváky zabodovala.“

Devět tisíc návštěvníků ocenilo českou armádu

Vystoupit na festivalu armádních souborů Military Tattoo v Edinburghu je pro každou vojenskou hudbu nejen velká čest, ale zároveň je to i ocenění jejich umění. Ne každému souboru se však podaří získat pozvání na tuto věhlasnou a světoznámou show. Čeští hudebníci o toto pozvání usilovali již dříve, ale uskutečnilo se až letos. Nápad spojit armádní hudebníky s cimbálem a houslemi a k tomu s vynikajícími tanečnicemi a tanečníky, to bylo to pravé ořechové, a toto spojení také stojí za pozváním mezi vojenskou hudební elitu.

„Naše soubory překypují energií a radostí z tance a muziky, a přesně na tohle zdejší

publikum slyší,“ vysvětluje primáš Vojenského uměleckého souboru Ondráš Jaromír Kučera.

Nápad spojit vojenské uniformy armádních hudebníků s tradičními kroji tanečnic a tanečníků si neuměli zpočátku představit ani samotní členové Vojenského uměleckého souboru Ondráš. Ale stačila chvíle secvičení a hudebníci spolu s tanečníky byli na jedné vlně. „Užili jsme si to nejen my, ale zejména publikum, které naše společné vystoupení ocenilo velkým potleskem,“ dodává Jaromír Kučera.

Nabídky z USA i z Holandska

„Tento festival patří k mezinárodním událostem a má velkou reputaci,“ konstatuje zástupce velitele Ústřední vojenské hudby AČR major Patrik Spinek. „Naše účast na tomto festivalu pro nás znamená i to, že mnozí z návštěvníků festivalu se vůbec poprvé dozví něco o naší republice. Už nyní máme na naše vystoupení velké ohlasy a dostáváme nabídky, abychom s tímto programem vystoupili i jinde, například v Americe nebo v Holandsku.“

Během sedmadvaceti představení vidělo vystoupení hudebníků a tanečníků Armády České republiky celkem 220 000 diváků. Další desítky miliónů lidí z celého světa je mohou zhlédnout v záznamu televizní stanice BBC.

Text: Jana Deckerová,

foto: The Royal Edinburgh Military Tattoo

Kontrolní činnost Vojenského zdravotního ústavu vychází z platné české i evropské legislativy

Ochrana zdraví vojáků v polních podmínkách

Hluk, osvětlení, neionizující záření nebo testování zdroje pitné vody přímo u vojáků v polních podmínkách. To je jen malý výčet odborných činností odboru hygieny a laboratorní diagnostiky Vojenského zdravotního ústavu Agentury vojenského zdravotnictví. Jejich laboratoře jsou využívány i v zahraničních operacích, kdy týmy odborníků vyjíždí do místa nasazení našich vojáků k odběru vzorků pitné vody. Naposled to bylo do Afghánistánu a do Iráku.

Vojenský zdravotní ústav (VZÚ) se podílí na hygienickém a protiepidemickém zabezpečení vojsk, jež je nedílnou součástí péče o zdraví v resortu MO. „Například naše autorizovaná laboratoř pitných vod plní mezilaboratorní porovnávací zkoušky a vždy se umísťuje na prvních místech v celostátním hodnocení laboratoří,“ říká podplukovnice Zuzana Dvořáková, ředitelka odboru hygieny a laboratorní diagnostiky Vojenského zdravotnictví Agentury vojenského zdravotnictví. „Naše práce je specifická v tom, že je daná zákonem a k vojákům přistupujeme stejně jako k ostatnímu obyvatelstvu České republiky. Máme svůj zákon o ochraně veřejného zdraví, který říká, že Ministerstvo obrany je povinno vykonávat státní správu o ochraně veřejného zdraví.“

Pravidelné kontroly odhalí problémy

Odbor hygieny a laboratorní diagnostiky řeší v rámci specifikace nákupy vojenských materiálů nebo techniky, které jsou pak určeny všem složkám armády, a také podává zásadní připomínky k ochraně zdraví obsluh a zabezpečení kvality pracovního prostředí. A nejen to. Pravidelnými kontrolami například ve stravovacích zařízeních armády přispívá ke zvýšení kvality a bezpečnosti podávaných pokrmů v těchto zařízeních a tím předchází výskytu onemocnění spojených se společným stravováním.

„Například pravidelnou kontrolou a odběrem vzorků pitné vody v areálu střední vojenské školy v Moravské Třebové bylo zjištěno překročení hygienických limitů v pitné

vodě a díky výsledkům našeho měření byla okamžitě řešena náprava v kvalitě dodávané pitné vody s civilním dodavatelem,“ informuje podplukovnice Dvořáková a dodává, že tímto včasným zjištěním se předešlo možnosti vzniku poškození zdraví studentů školy.

Odběry a měření v poli

Specialisté odboru hygieny a laboratorní diagnostiky mohou kromě kamenné laboratoře působit se svými laboratořemi i v polních podmínkách. Jejich měření a diagnostika se také využívají při vševojskových zkouškách při zavádění nové techniky do resortu.

„Tady ve velitelsko-štábním vozidle například řešíme kompletní mikroklimatické podmínky jako teplotu, vlhkost a rychlost

proudění vzduchu,” vysvětluje ředitelka odboru hygieny a laboratorní diagnostiky.

Odborníci svým měřením ověřují funkčnost zařízení jako je například klimatizace, topení a osvětlení a přístroje jsou schopni prověřit na jakémkoliv uzavřeném pracovišti – zde konkrétně v polních podmínkách – zda vyhovuje pracovním podmínkám. U pracovníka, který sedí za stolem, měří zvukovou hladinu v uzavřeném prostředí vozidla. „Používáme k tomu mikrofón, který je ve výši ušního boltce a současně se nabírají mikroklimatické parametry. To znamená třikrát sonda kulového teploměru, jednou sonda pro vlhkost a jednou sonda pro rychlost proudění vzduchu,” popisuje měření podplukovnice Zuzana Dvořáková. „Sondy jsou mobilní a mohou se přenést kamkoli, kde probíhá měření. Všechny parametry jsou přístrojem ihned zaznamenány. Díky tomuto měření pak bylo možné například ztlumit osvětlení ve velitelsko-štábních vozidlech, mohla být nainstalována přídatná světla a lampičky nad pracovní plochu tak, aby světelný komfort odpovídal potřebám pracovníků.“

Test na kvalitu pitné vody do 24 hodin

Dalším pracovištěm laboratorního komplexu je chemická polní laboratoř. Využívá se například pro potvrzení bezpečného zdroje pitné vody přímo v místě nasazení vojáků v poli. Po odebrání příslušných vzorků následuje třístužňové vyšetření vody.

„Fotometrem s termostatem se zjišťuje chemická, mikrobiologická a toxikologická nezávadnost vody,” říká podplukovnice Dvořáková. „V našem vybavení je i testovací souprava Setox, která byla vyvinuta speciálně pro českou armádu, a slouží k okamžitému orientačnímu stanovení akutní toxicity vody. Stanoví také mikrobiologické složení vody, které je založeno na sledování možného výskytu bakterií, které indukují obecné a fekální znečištění vody. Pro potřeby armády jsou první výsledky o mikrobiologickém vyšetření známy do 24 hodin, kompletní pak do 48 hodin.“

Testy na rizikových pracovištích

„V tomto případě má obsluha elektrocentrály na sobě nasazený dva osobní dozimetry na měření plynu, jeden na měření oxidu uhelnatého, druhý na měření oxidu dusíku,” popisuje způsob měření ředitelka odboru Dvořáková. „Je to z hlediska možnosti expozice plynu obsažených ve zplodinách vozu elektrocentrály. Jsou to osobní přenosné přístroje s přenosným chemickým čidlem. Naměřené hodnoty se ukládají do paměti přístroje, data lze přenést do počítače a pak je analyzovat.“

Dalším testováním rizikového pracoviště vojáků přímo v terénu mohou vojenští specialisté zjistit i hodnoty negativního působení elektromagnetického pole, které vzniká například od vysílače radiostanic. „Máme hygienický dozor a šetříme faktory pracovních podmínek včetně pracovišť se zdroji neionizujícího záření a lasery,” doplňuje výčet různých měření podplukovnice Zuzana Dvořáková.

„Všechny naměřené hodnoty záření, které vzniká od vysílače radiostanice, musí odpovídat daným normám a všichni, kdo vykonávají své pracovní povinnosti, musí mít jistotu, že záření je v povolené normě a neohrožuje je na zdraví. Tady konkrétně měříme hodnoty u vysílací antény, která je umístěna na střeše automobilu, a zjišťuje se, zda voják uvnitř automobilu je dostatečně před tímto zářením chráněn plechovým pláštěm vozidla. Naměřené hodnoty vykazovaly hodnoty, které jsou v normě, a tudíž nejsou nebezpečné.“

Hygienické zabezpečení napříč armádou

Další oblastí, která přibyla do portfolia Vojenského zdravotního ústavu, je posuzování projektových dokumentací a následně celého

provozu nově vznikajících populárních a velmi žádaných dětských skupin u jednotlivých útvarů v rámci Armády České republiky.

„Každý vojenský výcvik včetně těch mezinárodních se neobejde bez posouzení hygienického zabezpečení,” konstatuje ředitelka odboru Dvořáková. „K našim nejbližším úkolům budou velmi brzy patřit i kontroly stravování, ubytovacích prostor, sociálního zázemí a dalších zařízení pro tisíce vojáků, kteří se budou podílet na chystané vojenské přehlídce k 100. výročí vzniku Československa. Po zdravotní a hygienické stránce o ně musí být postaráno, a pro nás to bude zároveň znamenat prověření našich schopností.“

Text a foto: Jana Deckerová

Ve vojenském újezdu Libavá se konal již osmý ročník soutěže průzkumných hlídek

Recce Patrol 2018

Výnosem říšského kancléře Adolfa Hitlera z 16. března roku 1939 byl vyhlášen na části československého území Protektorát Čechy a Morava. Mnoho našich spoluobčanů se rozhodlo proti této nelegální anexi bojovat. Jedním ze způsobů bylo opustit svoji vlast a nakonec až ve Velké Británii, což byla jediná evropská země, která neustále odolávala tlaku vojsk nacistického Německa, najít možnost, jak se postavit proti okupantům. Někteří dobrovolníci se přihlásili a aktivně bojovali ve vzduchu, jiní čekali na svoji příležitost zapojit se v pozemních bojových operacích. Začátkem roku 1941 se některým naskytla nová příležitost – působit hluboko v týlu nepřítele...

Právě tyto události se staly námětem pro VIII. ročník prestižní Soutěže průzkumných hlídek – Recce Patrol 2018, která probíhala od 27. do 30. srpna 2018 ve městě Libavá a ve Vojenském újezdu Libavá. První část soutěže simulovala výcvik československých dobrovolníků a druhá část samotný desant a jeho působení na obsazeném území.

Tato soutěž je komplexní záležitostí, protože usiluje o prověření nejen dosažených schopností, ale i fyzické připravenosti a psychické odolnosti příslušníků průzkumných jednotek bojového, hloubkového, ženijního či dělostřeleckého průzkumu.

V osmém ročníku soutěže prověřilo své schopnosti 18 týmů. Vedle soutěžních hlídek 102. průzkumného praporu, včetně hlídky Aktivní zálohy 102. průzkumného praporu, byly zastoupeny hlídky ze 4. brigády rychlého nasazení, 7. mechanizované brigády, 13. dělostřeleckého pluku, 15. ženijního pluku a Univerzity obrany. Pozvání přijaly i týmy Ozbrojených sil Slovenské republiky z praporu ISTAR v Prešově.

Během čtyř dnů hlídky plnily úkoly 23 disciplín, které vyžadovaly překonání vzdálenosti minimálně 100 kilometrů v zalesněném terénu.

Při úvodním nástupu velitel 102. průzkumného praporu gen. Karla Palečka pplk. Pavel Hriník uvítal všechny soutěžící týmy. „V naší práci je vždy důležitější život, zdraví a čisté svědomí před jakoukoliv trofejí. Proto věřím, že i když soutěžíme, budete jednat v duchu fair-play,“ dodal.

Den první

Soutěž začala zrychleným přesunem s veškerým materiálem do sedm kilometrů vzdáleného kempu. Ten posloužil jako základna pro „výcvik“, jakým procházeli naši vojáci za druhé světové války v severozápadním Skotsku. Po dosažení kempu poslední hlídkou soutěž pokračovala nočními střelbami z krátkých a dlouhých ručních zbraní. Po půlnoci musely hlídky přenést těžké a neformenné břemeno na vzdálenost 1 500 metrů. V kempu pak měli soutěžící čas několik hodin, než začalo svítat.

Den druhý

S úsvitem druhého dne museli vojáci nastoupit do další etapy, která se nechala rovněž inspirovat historií a výcvikovým kempem československých dobrovolníků v Anglii v letech 1941–1945. Obsahovala základy práce průzkumníka. Cílem etapy bylo v co nejkratším čase projít čtyři disciplíny a několik kontrolních bodů umístěných v kruhu, což působilo na psychiku každého člena hlídky. Průzkumníci znali cíl a úkol, ale způsob, trasu a pořadí plnění úkolů si každá hlídka určila sama. Spíše než s fyzikou museli bojovat sami se sebou, se svými schopnostmi, vytrvalostí a morálním odhodláním. Vodní disciplína s břemenem, lanová dráha, překonání dvacetimetrové skály ani vztyčení státní vlajky na vrcholu kopce nedalo hlídkám odpočinout.

Po krátké přestávce a večeři začala třetí etapa, jejíž náplní byl noční orientační přesun. Projít 43 kontrolních bodů s mapou, buzolou a povinnou výbavou vyžadovalo slušnou dávku znalostí z topografie, odhadu, vytrvalosti,

ale i fyzickou zdatnost. Až nad ránem hlídka musela zlehle k zasluženému spánku.

Den třetí

Dnešní den svým námětem připomíná skutečné příběhy československých parašutistů v Protektorátu Čechy a Morava. Soutěžní hlídky měly během svého přesunu možnost vysledovat ukrytou nepřátelskou techniku a vše si zaznamenat. Hlavní disciplínou bylo pozorovací stanoviště, kde museli průzkumníci doplnit informace o orientačních bodech, zakreslit zjištěné výsledky do schématu pozorování a vést deník pozorování. Tam mimo jiné mohli zanést pohybující se techniku, jako nepřátelské tanky T-72M2, BVP-2 nebo průzkumná vozidla LOV Iveco a LRD 130 Kajman.

Dalším soutěžním úkolem bylo navázání spojení. „Baterie k vysílačce jsou vybité. Vojáci si musí pomoci improvizovaným způsobem a mohou využít například baterie z vraku vozidla,“ vysvětlil nestandardní použití autobaterie spojovací specialista nrtm. D. N. Hlídka je však v zalesněném prostoru a proto je nutné připojení závěsné antény. Tu musí jeden ze členů družstva dopravit do koruny stromů, což znamená vyšplhat do výšky třiceti metrů. Úkol byl považován za splněný, pokud se hlídce podařilo v časovém limitu patnácti minut stanici sestavit, připojit anténu a navázat spojení.

V poslední disciplíně hlídka musela získat z mrtvé schránky ženijní materiál a zničit trafostanici protivníka. Bylo potřeba přiložit ženijní náloživo, zhotovit časový rozněcovač a zapálit zápalnici. Noc, zášleh, prskání, jiskry, pomyslný výbuch a hlídka mizí v nedalekém lese. Pryč, co nejdále, nalézt bezpečné místo, podat hlášení, ulehnout a nabrat síl.

Den čtvrtý

Ráno posledního dne zastihlo hlídky již připravené na závěrečnou etapu soutěže, která prověřila psychickou odolnost, schopnost překonat sám sebe, odsunout nepohodu, bolest a vysílení na druhou kolej a najít v sobě motivaci pokračovat v nastoleném tempu až do konce. S osmou hodinou ranní vyrazilo první družstvo na přepad srubového tábora, aby od protivníka získalo zpravodajské informace. Po vyhodnocení informací o místě držených VIP osob se hlídky přesunuly na místo, kde nachystaný scénář imitoval nastražení léčky na nepřítele s cílem záchrany rukojmí. Týmy čekal boj v budově, poté postupovaly střelnice vpřed a eliminovaly pohybující se terče a dvě řady „popperů“. Na závěr pak z konce plochy střelnice na přípravnou čáru nesli figurínu o váze 80 kilogramů, imitující osvobozeného. Průzkumníci poté překonali závěrečný zrychlený přesun do asi 4 km vzdáleného Města Libavá, kde na ně čekala poslední překážka.

A fakta

Výsledková listina 8. ročníku Soutěže průzkumných hlídek:

1. První tým RHPz 102. pzpr Prostějov
2. První tým 1. PzR 102. pzpr Prostějov
3. 43. vpr Chrudim
4. První tým 2. PzR 102. pzpr Prostějov
5. 72. mpr Práslavice
6. Druhý tým 2. PzR 102. pzpr Prostějov
7. 153. žpr Olomouc
8. Tým AZ PzR 102. pzpr
9. 13. dp Jince
10. 74. Imopr Bučovice
11. 71. mpr Hranice
12. 44. Imopr Jindřichův Hradec
13. První tým ISTAR Prešov SR
14. Druhý tým ISTAR Prešov SR
15. Univerzita obrany
(dokončeno ve třech účastnících)

Dva kontejnery spojené sítí. Soutěžící sebrali zbývající síly, vytáhli se na vrchol kontejneru se vším materiálem, překonali síť a seběhli šikmou kladinu z druhého kontejneru. Poté následoval vytoužený cíl ve stanovém táboře pod parkem techniky.

Vítězem letošního 8. ročníku soutěže průzkumných hlídek se stal 1. tým roty hloubkového průzkumu 102. pzpr.

Autor: kpt. K. Ramil, npor. J. Zoubek, por. O. Machút

Foto: kpt. K. Vicha, kpt. K. Ramil

Noví dělostřelci poprvé naostro

Tři stovky vojáků a tři armády. Čeští, slovenští a polští dělostřelci prověřovali ve vojenském újezdu Hradiště v Doupovských hrách své schopnosti v rámci druhé části cvičení Joint Fires 2018. Svou první bojovou zkouškou s ostrou municí tu prošli také dělostřelci, kteří k 13. dělostřeleckému pluku do Jinců nastoupili v tomto roce.

„Hlavním úkolem cvičení je prověřit schopnosti 132. dělostřeleckého oddílu a jedním z cílů je i adaptovat dělostřelecké nováčky do jednotlivých palebných sestav děl, obsluh děl, průzkumných družstev a dalších jednotek, které máme ve struktuře oddílu,“ informuje plukovník Ivan Mráz, velitel 13. dělostřeleckého pluku a zároveň řídící cvičení. „S našimi vojáky tu cvičí i dělostřelci slovenské a polské armády, kteří jsou začleněni do jednotlivých prvků, zejména průzkumu, koordinace a řízení palby.“

Cíl: zničit nepřátelský tank

Příslušníci 132. dělostřeleckého oddílu prováděli nácvik střelby řízení palby s bojovou střelbou na střelnici Mětikalov ve vojenském újezdu Hradiště. Nácvik střelby se odehrává pod tématem podpory manévrových jednotek v obraně v rámci brigádního úkolového uskupení.

„Baterie obdržela úkol – zničit nepřátelský tank,“ říká plukovník gšt. Jan Cířka, řídící bojových střelb. „Dělostřelecká jednotka tvořená čtyřmi zbraňovými komplety samohybných kanónových houfnic ráže 152mm vyrazila na místo určené, zaujala palebné postavení

a po nastavení prvků začíná plnit palebný úkol zahájením palby.“

Jako palebný cíl byl označen nepřátelský tank ve vzdálenosti dvou kilometrů. Z místa řízení palby, které je součástí velení dělostřelecké baterie, přichází povolení ke střelbě. Toto místo tvoří operátoři, počtáři a radisté, kteří mají k dispozici pomůcky pro určování prvků pro střelbu a prostředky pro komunikaci s výkonnými prvky baterie. Místo řízení palby tu shromažďuje a vyhodnocuje údaje o všeobecné situaci, realizuje opatření taktického a technického řízení palby, určuje a předává prvky pro střelbu jednotlivým dělům a následně zpracovává hlášení o situaci, které předává nadřízenému prvku velení.

Ostrý výstřel z děla – nejdůležitější moment

Většinu příslušníků 132. dělostřeleckého oddílu tvoří nováčci. „Všichni prošli základní přípravou a mají za sebou čerstvě kurz obsluhy děl,“ vysvětluje plukovník gšt. Cířka. „Je to jejich první cvičení s bojovou střelbou v rámci jednotky, do níž byli začleněni od ledna do července, kdy dorazili poslední nováčci. Do jednotky se začlenili a svoji roli zvládají

velmi dobře. Prošli základní teorií, ale ve vojenském prostoru jsou poprvé, a je to jejich první bojová zkouška s ostrou municí.“

Ve výcvikovém táboře v Jincích noví dělostřelci cvičí bojovou přípravu velmi usilovně. Pracují se 152mm houfnicí i se cvičnou municí, kterou v Jincích mají a využívají ji.

„První ostrý výstřel z děla tu ale budou všichni nováčci absolvovat poprvé,“ pokračuje řídící bojových střelb. „To je také pro ně ten nejdůležitější moment jejich dosavadní kariéry u dělostřelců.“

V houfnici jsou sice stísněné prostory, ale jsou adekvátní k činnosti, kterou tam dělostřelci vykonávají. Obsluha děla si na tyto prostory musí nejenom zvyknout, ale zároveň projde ostrým nácvikem zavedení teoretických znalostí do praxe.

„Noví dělostřelci mají ve svých pozicích i možnost kariérového růstu. Pokud nastoupí na funkci jako mířič nebo obsluha děla a mají středoškolské vzdělání, mohou ve vojenské kariéře pokračovat na velitele děla nebo i zástupce velitele čety,“ dodává závěrem plukovník gšt. Jan Cířka.

Polský bezpilotní letoun nad Doupovem

„V rámci cvičení jsme využili v náš prospěch bezpilotní prostředek dělostřeleckého průzkumu polských dělostřelců,“ informuje plukovník Ivan Mráz. „Pomocí tohoto prostředku můžeme rozkrývat bojovou sestavu nepřítele, můžeme pozorovat i účinky střelby, výbuchu a ničení jednotlivých cílů. Je to velmi jednoduchý prostředek, ale je účinný a přesný, takže můžeme jeho výsledky využít k vyhodnocení účinků dělostřelecké palby, protože nám poskytne souřadnice cílů nebo dopadů střel.“

Bezpilotní letoun polské armády má dosah 30 kilometrů a vydrží ve vzduchu asi 100 minut. Podle vyjádření polských dělostřelců pracují na zavedení prostředku s větším dosahem a s větší vydrží ve vzduchu. Do budoucna se počítá s vydrží asi 160 minut.

Aby tento bezpilotní prostředek mohl létat v určeném prostoru, kde má vymezenou činnost, využívá služby pracoviště meteorologické služby české armády.

„Bzpilotní prostředek je dalším prvkem dělostřeleckého průzkumu, který zvýší – pokud použijeme radiolokátory Artur a případně další technické prostředky průzkumu – naše další schopnosti průzkumu, zejména pro zjišťování cílů a účinků dělostřelecké palby,“ konstatuje plukovník Mráz.

S polskou armádou spolupracují čeští dělostřelci v rámci společných cvičení často, ale dnes poprvé použili tento jejich prostředek průzkumu ve svůj prospěch. „Domnívám se, že v budoucnu by bylo vhodné bezpilotní prostředek vzdušného průzkumu zavést i do struktury dělostřelectva české armády, zejména po pořízení nových děl s větším dostřelem a s ráží 155 mm,“ podotýká velitel 13. dělostřeleckého pluku.

Spolupráce s dělostřelectvem Ozbrojených sil Slovenské republiky a Polské armády má svou dlouholetou tradici a všechny tři armády považují společná cvičení za velmi přínosná. „Pro naše armády je důležité vyměnit si nejen poznatky a zkušenosti, ale zároveň fungovat v případné zahraniční nasazení jako jedna armáda,“ dodává závěrem plukovník Ivan Mráz.

Text a foto: Jana Deckerová

53. pPzEB
102. průzkumný prapor generála Karla Palečka

Organizuje

„VÝBĚR OSOB“

k rotě HLOUBKOVÉHO PRŮZKUMU ve dnech **5. – 7. 11. 2018**

starší průzkumník – specialista – hodnost četař
starší operátor – specialista – hodnost rotný
starší odstřelovač – specialista – hodnost rotný

Nabízíme:

- Účast na zahraničních kurzech a cvičeních
- Prostor pro kariérní růst a sebevzdělávání
- Možnost vzdělávání ve specifických kurzech AČR
- Nasazení v zahraničních operacích
- Perspektiva dlouhodobého setrvání v odbornosti s dobou rozhodnou 7 let

Požadujeme:

- Praxe v AČR minimálně 2 roky
- Zdravotní klasifikace „A“ schopen jako výsadkář
- Předpoklady pro získání bezpečnostní prověrky na stupeň „Tajné“
- Splnění výroční přezkoušení z tělesné přípravy za rok 2018 s hodnocením „výtečně“

Výhodou:

- Předchozí služba u průzkumných jednotek
- Středoškolské vzdělání s maturitou
- Absolvovaný Základní výsadkový kurz
- Osvědčení k řízení vozidel ozbrojených sil sk. V-B (popř. V-C)
- Znalost Anglického jazyka dle normy STANAG SLP 1 a lepší
- Hlubší znalosti ze spojovací přípravy, schopnost práce s PC, BVIS

Profesní životopis vygenerovaný z ISSP a stručný motivační dopis s uvedenou kontaktní adresou a telefonní spojení (označené „RHPz-výběr“) zašlete e-mailem na adresu rhpz@army.cz nejpozději do **13. 10. 2018**.

Kontaktní tel.: +420 973 411 230 nebo +420 601 582 532

Další informace také na <http://www.102pzp.cz/>

A fakta

Svobodník Jakub Šlambor, 20 let, svobodný, bezdětný. Pochází z vesnice Hrubý Jeseník poblíž Nymburku. Do armády se přihlásil ihned po střední škole, po přijímací nastoupil u 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany v Liberci. Je držitelem STANAG 2 a své jazykové dovednosti neustále rozvíjí zejména formou samostudia. V budoucnu plánuje studium na vysoké škole, zejména s ohledem na rozvíjení fyzických schopností, aby mohl i nadále předávat své znalosti dalším vojákům při instruktáži boje z blízka.

Svobodník Jakub Šlambor získal stříbrnou medaili na mezinárodním turnaji MMA

Úspěšný instruktor

Smíšená bojová umění (anglicky Mixed Martial Arts, zkráceně MMA) je plnokontaktní bojový sport bez využití zbraní, umožňující údery i chvaty, boj ve stoje i na zemi, a spojující různé techniky jiných bojových sportů i bojových umění. Vznikl na konci 20. století ze soutěží, jejichž cílem bylo nalézt mezi různými bojovými uměními nejúčinnější způsob boje ve skutečných situacích neozbrojeného střetu. Svobodník Jakub Šlambor z 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany v Liberci tímto způsobem prohlubuje své znalosti, které může předávat dál jakožto instruktor boje z blízka prvního stupně.

Cesta k úspěchu byla pro Jakuba náročná. Z Prahy se vydal do asijského Hong Kongu, kde se konal mezinárodní turnaj v MMA. Ještě před samotným turnajem jej čekalo shazování váhy a kontrolní převážení. Limit splnil a nastoupil do váhové kategorie do 70 kg, kde ho čekalo 14 soupeřů. Turnaj probíhal vyřazovacím způsobem. Jeho první tři zápasy byly velmi podobné, k vítězství mu pomohla technická převaha a zkušenosti. Na konci třetího zápasu již věděl, že se dočká finále.

Příprava i v Liberci

Poslední finálový zápas byl vyrovnaný, do poslední vteřiny nebylo jasné, kdo zvítězil. Po chvíli dorazil výsledek od rozhodčích a vítězství bohužel přiznali soupeři. Tím skončil na krásném druhém místě a získal stříbrnou medaili. Turnaj pořádala japonská organizace Shooto, která působí po celé Asii a účastí ve finále se nominoval do dalšího turnaje, který se tentokrát bude konat v Japonsku. Přípravu na tento turnaj absolvoval částečně v tělocvičně svého domovského oddílu Junior MMA Nymburk a částečně v zařízeních libereckých kasáren 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany. Pomyslná třešnička na dortu byla po návratu z turnaje úspěšné složení

zkoušky na armádního instruktora boje z blízka prvního stupně v Moravské Třebové.

Služba a tréninky

Jákykoliv vrcholový sport vyžaduje náročnou přípravu. Proto se svobodník Šlambor zejména v závěrečné přípravě soustředil na kruhové a sparringové tréninky, a to i za výrazného přispění kolegů z čety. V přípravě byl neocenitelným pomocníkem i ovál v kasárnách a posilovna s kvalitní výbavou, včetně běžeckých pásů, rotopedů aj. „V práci o mém koníčku ví hodně lidí, velení mi vychází ve všem vstřícně, všichni mě podporují. Žádné úlevy jsem nepotřeboval, vždy se snažím skloubit službu a tréninky, aby mě ani jedno neomezovalo v tom druhém, což mi zatím vychází,“ uvedl Šlambor.

Uznání od velitele

Hned po návratu z turnaje na medailistu čekal telefonát od velitele roty, aby se dozvěděl výsledek. Informace o úspěchu se šířila rychle, a když se vrátil do služby, všichni už věděli, jak to dopadlo. Uznání od kolegů ve zbraní i nadřazených bylo příjemné ocenění náročné přípravy. Jelikož si ovšem svobodník Šlambor uvědomuje potřebu neustálého vzdělávání

a zdokonalování se, absolvuje pravidelné tréninky, kde se snaží rozvíjet i nové, mladé generace ze svého domovského klubu. Také ovšem rozlišuje znalosti získané z řady let soubojů MMA. Ačkoliv jsou některé návyky v oblasti sebeobrány shodné, je řada technik spíše na škodu. Proto je občas třeba takřikajíc svádět vnitřní boj, kde proti sobě stojí instruktorový kurz prvního stupně boje z blízka a MMA. Zaryté zvyky ovšem jako profesionál ignoruje a ostatním v rámci instruktáže předává maximum z toho, co vojáci potřebují pro zvládnutí správných technik boje z blízka a sebeobrány.

Text: Michal Voska,

foto: archiv svobodníka Jakuba Šlambora

Z PARTNERSKÝCH

ARMÁD

Španělsko – 74. protiletadlová baterie se připravuje do Norska

74. protiletadlový dělostřelecký pluk (RAAA) uskutečnil ostré střelby raket Hawk na „Médano del Loro“ Maneuvering and Firing Field v Huelvě. Díky tomu bylo možné ověřit připravenost vojáků uvedené baterie, která bude v Norsku nasazena v říjnu, aby se mohla zapojit do společných sil velmi rychlé reakce. Během certifikace vystřelili čtyři střely. Cílem byla cvičná, dálkově řízená letadla Národního institutu letecké techniky. V návaznosti na cvičení bylo pověřeno velitelským stanovištěm skupiny I / 74 protiletadlové dělostřelectvo (GAAA) a do ní byly zařazeny dvě baterie HAWK: 2. GAAA I / 74 a 5. GAAA II / 74. Vedle dvou baterií rozmístěných na střelnici byly integrovány dvě jednotky, jedna nasazená v Camposoto a druhá v Sierra Carbonera. Tím pádem bylo prověřeno nasazení v perimetru, ochrana určeného vzdušného prostoru a též vypuštění raket na cíl.

Velká Británie – Tygři cvičí v USA

3. prapor Královského regimentu princezny z Walesu (3 PWRR), známý jako „Tygři“, se v Camp Grayling v Michiganu účastní cvičení Northern Strike. Britové a američtí vojáci mají mezi sebou velice silné vazby a rozvíjejí své dovednosti v oblasti interoperability i výcviku, aby zůstali připraveni na jakékoliv bojové nasazení. Nechyběla zde odborná instruktáž a takticko-střelecká příprava pro boj v zastavěných oblastech (výcvik OBUA) i za využití speciální střelnice – účelově vybudovaného výcvikového střediska pro výcvik taktiky zásahu v budovách ani pyrotechnická příprava, včetně prohlubování znalostí z oblasti zdravotní přípravy, správného a bezodkladného ošetření a odsunu raněných. Plukovník Brennan Dwyer, velící důstojník 3 PWRR, si společný výcvik velice pochvaloval. „Bylo skvělé vidět od prvního dne našeho příjezdu, jak dokážeme skvěle spolupracovat a navazovat i na historickou spolupráci. Nejsou mezi námi rozdíly, táhneme za jeden provaz. Tyto prostory jsou skvělou příležitostí pro regiment a jsem rád, že budeme společně cvičit i v budoucnu,“ uvedl plukovník Dwyer.

Kanada – Kanadští vojáci na cvičení MAROON RAIDER

Přibližně 1 100 vojáků z celé Kanady se účastní cvičení 5. kanadské divize na základně Gagetown. Náročný třítydenní výcvik zahrnuje denní a noční bojové manévry, taktické přesuny vozidel i kombinovanou střelecko-taktickou přípravu. Toto každoroční certifikační cvičení umožňuje vojákům kanadské armády udržet vysokou úroveň připravenosti, aby byli schopni reagovat na různorodé výzvy, a to jak doma, tak i v zahraničí. Během cvičení MAROON RAIDER se vojáci setkají s vysokou zátěží zaměřenou na rozvoj vůdčích schopností a dovedností, které jsou nezbytné pro jakoukoliv domácí či zahraniční operaci. „MAROON RAIDER je velmi progresivní a náročná příprava, která je důležitou součástí každoročního letního cvičení 5. kanadské divize a ukazuje, že naši vojáci jsou silní, hrdí, připraveni na jakékoli výzvy. Jde o vyvrcholení letního zaměstnání, které udržuje naše vojáky v bdělosti a připravenosti,“ uvedl brigádní generál Derek Macaulay, velitel 5. kanadské divize.

Polsko – Společný výcvik v Afghánistánu

Polští vojáci zintenzivňují výcvikové aktivity společně s americkými vojáky. I proto se zúčastnili odborného výcviku souvisejícího s demolicí objektů s užitím amerických prostředků a to STS (zápalné prostředky) a C4 (výbušniny). Během výcviku měli polští vojáci také příležitost seznámit se s americkou technikou TALON a EOD-8. Velitel jednotky, kapitán Damian Olszewski, si společnou spolupráci a odbornost vedení výcviku velice pochvaloval. „Postupně rozvíjíme spolupráci s americkým týmem EOD. Další společná cvičení koaličních jednotek je v plánu. Podívali jsme se na americké postupy, diskutovali jsme o nás, našich možnostech, vysvětlili jsme Američanům, jaká pravidla platí v Polsku a to, že se naše bezpečnostní předpisy od jejich příliš neliší. Nejdůležitější je se neustále zdokonalovat a sledovat aktuální trendy, což se nám daří,“ uvedl kapitán Olszewski. Spolupráce polských a amerických jednotek v Afghánistánu je skvělou příležitostí k získávání zkušeností a znalostí v tomto specifickém oboru.

Zvyšování fyzické připravenosti,
odolnosti a výkonnosti

Příprava na zátěž: 2. část

Fyziotréning – praxe

Kvalita provedení pohybu může rozhodnout o celkovém výkonu člověka v terénu, nástupu únavy a v neposlední řadě o vzniku bolestí a zranění pohybového aparátu. V rámci fyzické přípravy profesionálních vojáků je této problematice potřeba věnovat vyšší pozornost. Rozvoj posturálně – lokomočních funkcí včetně zpevnění „středu těla“ jde ruku v ruce s rozvojem silových a vytrvalostních schopností. Tématem fyzické přípravy a eliminace přetížení pohybového aparátu se zabývá fyzioterapeutka CASRI (Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu p.o. MO) Mgr. Monika Bačíková, která ve své práci zdůrazňuje důležitost kvality pohybu ve fyzické přípravě.

Posturálně – lokomoční funkce neboli stabilita – síla – ekonomičnost a bezpečnost pohybu

Od chvíle kdy se narodíme, jsme vystavováni působení především gravitační síly. Držení těla a pohyb jsou v tomto prostředí značně nestabilní a proto je potřeba je udržovat svalovou aktivitou – posturální motorikou, čímž dojde k zabránění pádu. Děje se tak prostřednictvím koordinované svalové souhry s cílem

udržet centrované a stabilní postavení kloubů a páteře v klidu a při pohybu. Vyvážená aktivita svalů okolo kloubu udržuje adekvátní napětí svalů a vazů okolo kloubu, umožňuje plné využití jeho pohyblivosti a současně je možné vyvinutí maximální síly svalu při pohybu. Toto postavení vytváří podmínky pro optimální biomechanické zatížení a ekonomickou práci svalů a nedochází tak ke zvýšenému napětí svalů a vazů okolo kloubů.

Aktivita posturálního systému pohyb předchází, provází (je jeho součástí) a zakončuje. Neustálým balancováním kolem střední polohy kloubu je tělesný segment připraven k rychlé změně polohy z klidu do pohybu a naopak bez zranění. Posturální systém tedy zajišťuje podmínky pro stabilní a bezpečné provedení pohybu a lokomoční systém mění postavení jednotlivých částí těla vůči sobě, a to i v rámci celého tělesného tenzegrity.

Právě dysharmonie mezi pohybem a posturálním jištěním pohybu často vede ke vzniku přetížení jednotlivých částí těla, bolesti nebo dokonce zranění. Tyto poruchy posturálního zajištění vedou ke vzniku vadného držení těla, které je provázeno četnými svalovými dysbalancemi. Výskyt svalových dysbalancí

má následně velký vliv na celkový výkon jedince.

Uvedená ukázka fyziotréningu je pokračováním sestavy z předchozího článku. Cílem cvičení je podpora posturálně – lokomočních funkcí v rámci přesunů se zátěží.

Zkratky

VP – výchozí poloha
P – provedení
DK – dolní končetina
HK – horní končetina

Doporučení provedení – pokyny

V průběhu cvičení je nezbytné zaměřit pozornost na centraci opory (ruka, noha) jejímž správným nastavením je aktivován přirozený stabilizační vzor. Místo opory tak přímo ovlivňuje napětí páteře a cílený pohyb. Opora o nohu tvoří základ vzpřímeného držení těla. Výsledkem je vyvážená koordinovaná aktivita svalů a ekonomické provedení pohybu. Důraz je kladen na timing (časování) zapojení stabilizačních svalů. Při cvičení je omezena nadměrná aktivita těch svalů, které nesouvisí s daným pohybem.

4. Pánevní most

Dalším stupněm při nácviku správného pohybového stereotypu chůze a běhu se stává aktivace středu těla za současné extenze v kyčli (zanožení) a aktivace hýžďových svalů. V praxi často dochází k porušení této svalové souhry, kdy jsou hýžďové svaly málo aktivní (zapojují se později než by měly) a jejich funkci pak zastupují svaly zádové, které se tak přetěžují.

Chyby: Kulatá záda, prohnutá záda, záklon hlavy, zvednutá ramena, výrazné opření o horní končetiny.

VP:

Shodná s výchozí polohou 1. cviku pro nácvik dýchání. Špičky jsou mírně přitaženy k bérům.

P:

- Aktivně protáhněte páteř v celé její délce, aniž by došlo ke změně výchozí polohy, ramena uvolněna a lehce tažena k pánvi.
- Vytvořte optimální nitrobřišní tlak.
- Je-li trup dostatečně zpevněn, opřete se současně o paty a hlavu a s výdechem zvedněte celý trup jako jeden celek nad zem.
- Kontrolujte zpevnění břišního prostoru prsty přiloženými na bocích a v oblasti nad třísky v průběhu cvičení.
- Během cvičení jsou zachovány fyziologické křivky páteře.

5. Lezení

Lezení je jedním ze základních pohybových vzorů, které známe již z dětství. Zvládnutí techniky lezení je základním předpokladem pro správný rozvoj chůze a odolnosti těla především při přesunech se zátěží. Zároveň lezení představuje výbornou průpravu pro zpevnění ramen a celé páteře.

VP: Vzor klečmo

- Opora o ruce (opora o malíkovou a současně palcovou stranu dlaně, prsty roztažené), kolena a prsty na nohou.
- Ruce položeny na větší šíři ramen a mírně před rameny, lokty odemčeny a lehce taženy k tělu.
- Ramena lehce tažena k hýždím a do široka od páteře.
- Lopatky přilepeny k hrudníku.
- Kolena pod kyčlemi.
- Pánev v neutrální pozici.
- Hlava v prodloužení páteře.
- Páteř přirozeně zakřivena (lordóza, kyfóza) a aktivně protahována v celé svojí délce

Fáze I

- Aktivně protáhněte páteř v celé její délce, aniž by došlo ke změně výchozí polohy.
- Vytvořte optimální nitrobršišní tlak.
- Je-li trup dostatečně zpevněn, provedte vzpěr na rukách (opora o ruku) a na nohách, aniž by došlo ke změně postavení hlavy, páteře, lopatek, ramen a pánve.
- Vydržte v této poloze několik sekund, volně dýchejte a udržujte optimální nitrobršišní tlak a výchozí nastavení těla.
- Několikrát opakujte.

Fáze II

- Předpokladem pro nácvik fáze II je úspěšné zvládnutí fáze I, tzn. udržení nitrobršišního tlaku a správného postavení hlavy, páteře, lopatek, ramen a pánve po dobu minimálně 1 minuty.
- Nyní současně zvedněte jednu HK s kontralaterální DK, např. levá HK a pravá DK.
- Vydržte v této poloze několik sekund, za předpokladu udržení adekvátního nitrobršišního tlaku a výchozího nastavení těla.
- Vystřídejte obě strany.
- Opakujte do únavy.

6. Nácvik chůze na místě

Tento cvik je již vyvrcholením celé přípravy. Jedná se o nácvik flexe a extenze v kyčli (jako při chůzi) za současné stabilizace trupu. Zde je velice podstatná role chodidla pro vzpřímené držení těla a celkovou schopnost stabilizace ve stoji.

VP: Stoj

- Opora o chodidla (přední a zadní část chodidla zatíženy rovnoměrně, stejně tak vnitřní a vnější strana chodidla), prsty uvolněné, vnitřní hrany chodidel jsou přibližně rovnoběžné.
- Váha těla rozložena symetricky na obě chodidla.
- Chodidla od sebe na šíři boků.
- Ramena uvolněná a tažena lehce dolů a do široka.
- Hlava v prodloužení páteře.
- Přirozené postavení páteře, zachování fyziologických křivek (lordóza, kyfóza).
- Pánev v neutrálním postavení.
- Kolena odemčena.

Chyby: vytočené, vtočené špičky, zvednuté prsty, nerovnoměrné zatížení chodidel, propnutá kolena, příliš aktivované hýžďové a zádové svaly, kulatá nebo prohnutá záda.

P:

Fáze I

- Aktivně se opřete o chodidla a protáhněte páteř v celé její délce, aniž by došlo ke změně výchozí polohy.
- Vytvořte optimální nitrobršišní tlak.
- Je-li trup dostatečně zpevněn, plynule a v malém rozsahu zanožte, tak abyste se neprohnuli v bedrech a poté plynule přednožte, jako byste chtěli udělat krok vpřed.
- Opakujte na druhou stranu.
- Celé několikrát provedte na každou stranu, dokud udržíte správnou techniku provedení.

Fáze II

- Po zvládnutí fáze I můžete začít s nácvikem pomalé chůze. Hlídejte si zpevněný střed těla, protažení páteře a uvolněná ramena. V průběhu chůze volně dýchejte.

M4A1 a MK18 od Daniel Defense pro 601. skupinu speciálních sil

Nové útočné pušky

Ministerstvo obrany podepsalo smlouvu na dodávky 350 nových útočných pušek konstrukční řady AR-15 od americké firmy Daniel Defense pro 601. skupinu speciálních sil generála Františka Moravce. Konkrétně jde o pušky Daniel Defense M4A1 a MK18 s černou povrchovou úpravou.

Nové zbraně Daniel Defense M4A1 a MK18 nahradí dosud používané pušky Bushmaster XM15-E2S M4A3. Prvních 50 pušek obdrží 601. sks ještě v letošním roce, zbývajících 300 pušek do 31. října 2019. Smlouva obsahuje dodávky 100 sad konverze zbraní pro výcvik munice Simunition FX (20 sad bude dodáno v roce 2018, zbývajících 80 v roce 2019). V zadávací dokumentaci 601. sks požadována 290 kusů zbraní s délkou hlavně do 11,5" (do 292 mm) a 60 kusů zbraní s hlavní dlouhou do 14,5" (do 368 mm). Pod zbraň s delší hlavní musí být možné upnout podvěsný 40mm granátomet. Hmotnost zbraně (bez zásobníku a popruhu) byla určena do 3,5 kg.

Váha do tří kilogramů

Kupované zbraně Daniel Defense M4A1 s hlavní dlouhou 14,5" váží 3,057 kg a Daniel Defense MK18 s hlavní dlouhou 10,3" váží 2,667 kg. Obě zbraně (ve vojenském provedení) umožňují střelbu jednotlivými ranami, anebo dávkou. Hlaveň zbraně musí mít životnost minimálně 15 000 výstřelů a dostupnost náhradních dílů dodavatel (Cairo CZ) garantuje minimálně na 10 let. Přijatelná poruchovost je do 0,2 %, bez započítání vad vlivem střeliva. Rozsah pracovní teploty je požadován minimálně od -40° do +50° C, což oba modely s přehledem splňují.

Mířená střelba na 300 m

Minimální přesnost je 4 MOA (1 MOA odpovídá zhruba 29,1 mm na 100 m, nebo v yardech 26,6 mm na 100 yd. Pro jednoduchost se 26,6 mm zaokrouhluje na 1 palec, tzn. 25,4 mm, takže 1 MOA pak odpovídá 1" na 100 yd. Výrobci puškohledů často v návodě nebo webových stránkách uvádějí, že 1 klik je 1/4 MOA, ale na točítkách puškohledu je udáno 1/4" 100yd, což je to samé) s municí 5,56 mm x 45 NATO SS109 od české firmy Sellier & Bellot. Zbraň a zaměřovače musí umožnit mířenou střelbu na 300 m. Každá souprava (zbraň s příslušenstvím) bude dodávána v odolném kufru z pevnostního plastu, s vnitřním polstrováním pro samotnou zbraň a ostatní součásti příslušenství.

Bohaté příslušenství

Společně s novými puškami 601. sks získá rozsáhlé doplňkové vybavení. Půjde o průhledový zaměřovač (kolimátor) Aimpoint MICRO T-2 uzavřené konstrukce se záměrným bodem maximálně 2 MOA. Režimy zaměřovače musí být schopny spolupráce s brýlemi pro noční vidění, ale také s ochrannými brýlemi proti ozáření laserem (nebo pro použití na ostřím pouštním slunci). Přijatelná hmotnost zaměřovače je do 100 g. Ke každé zbraní pak bude dodán i puškohled Aimpoint 3xMAG-1 (3xMAG-1 nemá vlastní záměrný kříž, využívá červeného záměrného bodu zaměřovače). Ten pak bude umístěn na stranově výklopné montáži. K puškám bude dodán i laserový značkovací (s infračerveným módem) Mepro-light Sting s dosahem minimálně 400 m, univerzální dvoubodový popruh a 12 kusů polymerových zásobníků na 30 nábojů s možností vizuální kontroly počtu nábojů, tedy moderní poloprůhledné konstrukce.

Porovnání s Bushmasterem

Vojenská útočná puška vyrobená firmou Bushmaster je v různých modifikacích nejpožívanější zbraní speciálních jednotek celého světa. 14,5 palcová hlaveň (36,83 cm) s chromovaným vývrtem zabezpečuje vysokou počáteční rychlost střely kolem 900 m/s a s tím související plochou trajektorií až do vzdálenosti 350 m. Puška je osazena rybinovými lištami MIL-STD-1913 (Picatinny Rail) a tím umožňuje vysokou variabilitu příslušenství. Standardně je používán optický zaměřovač Trijicon ACOG 4x32, nebo kolimátory Trijicon Reflex a Aimpoint M3, dále laserový zaměřovač s viditelným nebo infračerveným paprskem a taktickou svítilnou od firmy Surefire. Výše uvedené zaměřovače v součinnosti s používaným střelivem Mk 262 Special Ball Long Range umožňují zasahovat cíle na vzdálenost až 350 m (s kolimátorem), respektive 600 m (s optickým zaměřovačem ACOG 4x32).

Text: Michal Voska,
foto: Daniel Defense

Policisté na táboře

Přesně v půli letních prázdnin navštívili vojenští policisté dětský tábor se svým pestrým programem, který pro děti připravili. V úvodu se děti dozvěděly, jaké je poslání Vojenské policie. Pro mnohé tak šlo o první seznámení s tím, jakou činnost vykonává a jaké je její určení. Byla jim představena policejní technika, včetně služebního automobilu a motorky. Zapnout majáky a sirény byla kratochvíle, která zpestřila tábor a dětem rozzářila oči. Všudypřítomný úsměv a radost pak byl pro vojenské policisty tou největší odměnou. Zájem dětí byl pochopitelně i o výstroj a výzbroj, to zájímalo nejvíce přítomné chlapce. Následovalo zopakování si základů první pomoci, ukázka resuscitace za pomoci tzv. „Anduly“, správné ošetření zranění, zafixování, ale i teorie,

Po ukázkách techniky a první pomoci následovala vojenská dřina formou her. Plazení se v písku, hod granátem, běh, dřepy, kliky, plavání, včetně překonávání vodních překážek s airsoftovou puškou, střelba z ní – to vše prověřilo jejich tělesnou zdatnost. Pro většinu dětí to bylo poprvé, co si vyzkoušely, jaké to je mít na sobě balistickou ochranu, helmu a nebo protiúderové prostředky, které Vojenská policie používá. Nejen tělem ovšem člověk vládne. Vědomostní a paměťový kvíz nebo komponování básničky dětem pro změnu „zavařily hlavy.“

Ničím z toho ovšem vojenští policisté na děti nevyzráli. Děti úkoly zvládly na výbornou a za to je také čekala odměna ve formě upomínkových předmětů Vojenské policie a samozřejmě i něčeho malého „na zub“. „Děti dnes neuvěřitelně ožily. Jsou spokojené stejně jako my vedoucí. Tolik pomoci s v dnešní době tak podstatnou výchovou mládeže a tolik vstřícnosti jsme nečekali. Všem vám moc děkuji, já, ostatní vedoucí a jistě i děti budeme rádi, když příslušníky Ochranné služby opět za rok uvidíme,“ loučila se s policisty s úsměvem na tváři hlavní vedoucí tábora a zároveň předsedkyně spolku Růžena Nováková.

foto: por. Nikola Háiková

DR. ZDROK 1948
V OBLASTI AUSTRIE ZAMĚŘEN
NA SV. KŘESŤANSKÝ
ZÁZNAM PAMĚTI ZÁZNAM

JOSEF ARBERG - JAROSLAV ROVSKÝ
JOSEF ANTON - VILÉM KOTHEŘEK
MILOŠ KADLEC - JIŘÍ KOTKOV
JINDŘICH KATHEŘINA JAROSLAV KUBA
JAN KATA - MILOŠ KAMPEL
MIROSLAV KATLAN - MILOŠ MUSCH
JAROSLAV NOVÁK - JOSEF REICH
BEDŘICH RITA - VILÉM SÁHLER
JAROSLAV SVET

A woman in a military uniform, wearing a beret and camouflage jacket, stands with her arms crossed, looking upwards against a dramatic, cloudy sky. The image is framed by a thick orange border.

Vojenská policistka, poručice Nikola Hájková, si může po překonání kanálu La Manche připsat další plavecký úspěch. Stala se mistryní ČR na 5 km v kategorii Masters B.

Letoun C-130 Hercules při shozu materiálu na jednorázových padácích typu LCLA pomocí gravitační síly.

USAF v roli leteckého zásobovače

Letecké zásobování hrálo a stále hraje klíčovou roli v situacích, kdy se nelze spoléhat na jiné metody přísunu materiálu potřebného k válečnému úsilí. Vzhledem k značnému rozsahu flotily dopravních letounů – dohromady přes 700 strojů – se za světového lídra v této roli všeobecně považuje US Air Force. Americké letectvo ostatně plní úlohu „leteckého zásobovače“ již od dob druhé světové války a jeho zkušenosti i používaná technika jsou zřejmě nejpokročilejší.

Pro válečné operace i humanitární mise

V říjnu 2014 se zraky prakticky celého světa prostřednictvím na místě přítomných médií upíraly ke statečnému boji Kurdů proti fanatikům z tzv. Islámského státu ve městě Kobani na syrsko-turecké hranici. Spojené státy odmítly přihlížet masakru, k němuž se schylovalo, a 19. října uskutečnily poprvé několik zásobovacích shozů ze strojů C-130 Hercules. V nich doručily Kurdům kriticky potřebné zásoby zbraní, munice a zdravotnického materiálu, což společně s přímou leteckou podporou bojových letounů vedlo k postupné konsolidaci obrany a konečné porážce brutálního protivníka v okolí Kobani.

Výše uvedený příklad jasně ukazuje, že logistická podpora pomocí transportních letounů může ve správný okamžik a na správném místě zásadně změnit situaci na bojišti

ve prospěch jednoho z aktérů, byť by byl slabší a nalézal se v takticky horší situaci. Letecké shozy mají několik výhod, mezi něž patří např. možnost zásobování jednotek bez nutnosti přistávat na letištích nebo improvizovaných přistávacích plochách, popřípadě uskutečnění hromadné dopravy materiálu vyžadující minimální čas a prostor (navíc často s možností naprostého překvapení protivníka). Dále lze takto doručovat zásoby pozemním útvarům i v případě špatné viditelnosti, jež by jinak bránila dopravním letounům v přistání. Shozy ze středních a velkých výšek taktéž dovolují transportním strojům působit mimo dosah nepřátelských prostředků PVO krátkého dosahu.

Jsou zde ale i určité nevýhody. Oproti přistání letounů na letišti a následnému vyložení zásob se mezi ně řadí zvýšená možnost

poškození nebo kompletní ztráta doručovaného materiálu. Letecký shoz taktéž vyžaduje speciální výcvik posádek dopravních strojů a logistického personálu manipulujícího s nákladem. Použití výsadkových palet, padáků a upevňovacích popruhů může výrazným způsobem redukovat objem i množství přepravovaného materiálu, stejně tak jako plánování celé operace zabere mnohem více času než při běžném přistání stroje na letišti. Při shozu nákladu z větších formací letounů navíc hrozí nebezpečí kolize nebo zásahu ze strany protivníka.

Vzdušné zásobování je vždy společným procesem dvou složek – letectva a pozemních sil. Zatímco první z nich poskytuje potřebné dopravní prostředky a vyškolené posádky, druhá dodává materiál, který má být doručen, připravuje ho ke shozu a nakládá

ho (pod dohledem leteckého personálu) do letounů.

Způsob shozu materiálu závisí na mnoha faktorech, mimo jiné na síle nepřátelské PVO, typu shazovaného nákladu a požadované přesnosti (tj. rozměrech dopadové plochy). Zjednodušeně platí schéma – podporované pozemní jednotky si vyžádají shoz určité techniky nebo komodity, letecká složka se rozhodne, kterým typem letounu bude požadovaný úkol plnit, a na základě toho je vybrán nejvhodnější postup při shozu.

Tento postup se obvykle dělí na tři hlavní typy shozu – s dopadem nízkou rychlostí, s dopadem vysokou rychlostí a nakonec nejrychleji, volným pádem. V tomto případě se vše odvíjí od druhu materiálu, který je třeba dostat na zem. K zabezpečení dopadu nízkou rychlostí se používají padáky, jež zpomalí pád nákladu do takové míry, aby nedošlo k jeho poškození. Tato varianta se obecně využívá u křehkých předmětů, jako např. zbraní a munice či větších položek reprezentovaných vozidly a lehkými houfnicemi. Vysoká rychlost dopadu (té se dosahuje díky stabilizačnímu padáku upevněnému k nákladu) dostačuje u materiálu méně náchylného ke škodám, kupříkladu proviantu, zejména u balených potravinových dávek nebo vody v odolných plastových obalech. Volným pádem se z letounů nejčastěji shazuje spotřební materiál, popřípadě položky, u nichž nehrozí zničení tvrdým nárazem na zem. Typickým příkladem mohou být balíky s propagandistickými letáky nebo humanitární pomoci pro civilní obyvatelstvo.

Dále lze shozy rozdělit dle metody používané k extrakci nákladu z palub letounů. Nejpoužívanějšími postupy jsou samočinné vytáhnutí palety pomocí padáku, manuální vytlačení palety osádkou letadla, shoz za pomoci gravitační síly (tj. transportovaný materiál vypadne zadní rampou v mírně stoupavém letu) či vypuštění nákladního kontejneru z bočních dveří.

Padáky, palety a kontejnery

Pokud se zaměříme na dopravu nákladu na zem padákovou metodou, lze použít několik různých variant. Technika (např. lehké houfnice apod.) a vozidla se shazují pomocí hliníkových palet HCU-6/E (také označovaných Type V) a s nimi asociovaných „kulatých“ nákladních padáků G-11 (vrchlík z ripstop-nylonu o průměru 30,5 m) a G-12 (nylonový 19,5 m vrchlík) z letounů vybavených paletovým systémem 463L zabudovaným v podlaže nákladového prostoru. Tímto způsobem lze provádět shozy nákladů o hmotnosti 1 100–19 000 kg (k tomu je zapotřebí jednoho až osmi padáků G-11). V případě použití menších G-12 dokáže jeden kus unést 1 000 kg materiálu nebo dvojice 1 587 kg. Minimální výška pro bezpečné rozevření padáku je v takovéto konfiguraci 145 m. USAF má zaveden i typ G-14 s 10,3 metrovým vrchlíkem produkovaným ze směsi bavlny a polyesteru, s nosností 226 kg.

Často používaným způsobem balení materiálu je souprava CDS, jež sestává z textilního kontejneru A-22 a překližkové palety. Pro manipulaci a ukotvení v nákladovém prostoru se CDS zasouvá do kolejnic paletového systému 463L.

Detailní pohled na kolejnice a otáčivé válečky standardního paletového systému 463L, které usnadňují manipulaci s nákladem a jeho vypuštění. Materiál je umístěn do kontejnerů LCC (Low Cost Container), které jsou součástí systému LCADS.

Zásadním limitem pro shoz materiálu na běžných padácích je ovšem rychlost, jíž letoun přepravující náklad letí. Pro shozy ve velkých rychlostech tudíž vznikl systém HSCDS (High-Speed Container Delivery System) rektifikující některé problémy běžných padáků G-11, G-12 a G-14. Vrchlík u HSCDS se otevírá rychleji, při klesání méně osciluje a především bezpečně přežije vysazení i při rychlosti přesahující 460 km/h. Navíc je při průměru pouhých 7,9 m schopen unést až 998 kg nákladu.

Nejčastější způsob zabalení materiálu představuje CDS (Container Delivery System) využívající nákladových kontejnerů A-22 a překližkových palet, obvykle též doplněných o tlumicí vložky z vlnité lepenky. Takto připravené balíky slouží k transportu zbraní, munice či vybavení příliš těžkého na běžné vysazování společně s výsadkáři. Kromě toho se dají použít i k dozobování pozemních jednotek. Každý kontejner A-22 – v podstatě přizpůsobitelný textilní obal – sestává ze závěsu pro upevnění padáku, krycí plachty, čtyř upínacích šňůr

k připevnění krycí plachty a čtyř závěsných sítí. Mimo to lze CDS upravit na modifikaci HVCDs (High-Velocity Container Delivery System) pro dopad na zem vysokou rychlostí, kdy se pro absorpci energie vzniklé při nárazu používají tlumicí vložky. Dále existuje také subvarianta LCADS (Low-Cost Aerial Delivery System), kde standardní padákový komplet nahrazuje levnější jednorázový padák, s životností vrchlíku limitovanou na jediný shoz.

Jinou alternativou je nasazení XCDS (Extracted Container Delivery System), což je CDS uzpůsobený k vysazení při letu ve velmi malé výšce pomocí samočinného vytáhnutí palety padákem, přičemž tento prostředek zaručuje přesnost do 100 m od plánovaného místa shozu. Obdobné parametry má také jednorázově použitelný komplet LCLA (Low Cost, Low Altitude) sloužící k zásobování předem určených operačních základů nebo vlastních jednotek v poli. Kromě těchto konvenčních metod americké letectvo taktéž využívá vylepšený CDS vybavený přesným koncovým

navedením, označovaný jakožto ICDS (Improved Container Delivery System) a využívající nákladové kontejnery A-22 i některé technologie vyvinuté v rámci programu JPADS (Joint Precision Airdrop System).

A právě JPADS (vyroběný společností Airborne Systems ve dvou konfiguracích – FireFly o nosnosti v rozsahu 295–1 089 kg a DragonFly pro 2 223–4 536 kg náklad) dnes představuje nejmodernější typ nákladního samostatně manévrujícího padákového kompletu kategorie „křídlo“ v inventáři USAF. Zatímco subtilnější FireFly má rozpětí vrchlíku 17,1 m, u většího DragonFly činí tato hodnota 34 m.

Obecně je největší výhodou padáků řízených pomocí signálu GPS kromě vyšší přesnosti dopadu také možnost shazovat náklad z větší výšky a vzdálenosti od cíle, což umožňuje minimalizovat riziko zasažení dopravních letounů nepřátelskou PVO. Konkrétně JPADS může být vypuštěn z letové hladiny téměř 7 500 m, přičemž při zatížení 1 000 kg dokáže uletět až 25 km. Existují zde ale i nevýhody – padáky spolu ve vzduchu obvykle nijak nekomunikují, a proto se v minulosti vyskytly vzájemné kolize vedoucí ke ztrátě dopravního materiálu.

Kromě transportu materiálu a techniky pozemních sil slouží dopravní letectvo USAF také pro potřeby amerického námořnictva, konkrétněji speciálních jednotek. Za tímto účelem je vybaveno výsadkovými komplety

Letecké shozy jsou často používaným způsobem dopravy materiálu k odloženým jednotkám v těžko přístupném terénu, popřípadě působícím na nepřátelském území.

Vozidlo HMMWV v nákladovém prostoru stroje C-17 Globemaster III během přípravy ke shožu. Dobře patrné je umístění vložek z vlnité lepenky, tlumících náraz při dopadu na zem, pod a na přepravovaný náklad.

MCADS (Maritime Craft Aerial Delivery Systems) zabezpečujícími bezpečný snos člunů kategorie RHIB (Rigid Hull Inflatable Boat) o délce trupu 6,5–11 m na vodní hladinu. Při tom výtažný padák provede extrakci plavidla z nákladového prostoru letounu, člun se následně oddělí od palety, na níž se původně

nacházel, a obě tělesa přistanou na hladině s pomocí vlastních padáků (v případě ostřejšího nasazení se paleta potápí, při výcviku je přizpůsobena tak, aby zůstala na hladině, mohla být vytažena a znovu použita). Posádka plavidla opouští letoun ihned v závěsu a s pomocí padáků kategorie „křídlo“ dopadá

poblíž svého bojového prostředku. Pro systém MCADS existují dva typy palet – menší PURIBAD (Platform, Universal, Rigid Inflatable Boat, Aerial Delivery) o rozměrech 5,51 x 2,74 m a větší PRIBAD (Platform, Rigid Inflatable Boat, Aerial Delivery) dlouhý 6,4 a široký 2,74 m.

V neposlední řadě, k zásobování civilního obyvatelstva na nepřátelském či jinak nepřístupném území potravinami využívají letci USAF komplet TRIADS (Tri-Wall Aerial Delivery System). Díky němu lze do jednoduchých kartonových krabic o rozměrech přibližně 1,2 x 1,2 x 2 m uložit po 420 kusech denních stravních dávek HDR (Humanitarian Daily Ration). Krabice se po opuštění letounu náporom vzdušných proudů a vlastní hmotností dezintegrují a jednotlivé HDR se řítí volným pádem k zemi. Při využití TRIADS je možné do útrobu jednoho velkokapacitního stroje C-17 Globemaster III vměstnat až 84 plných boxů obsahujících 35 280 kusů potravinových dávek.

Z výše uvedeného výčtu jasně vyplývá, proč se v současnosti USAF řadí ve světě na čelní místo mezi „leteckými zásobovači“. Rozsáhlý letový park i různorodá padáková technika, přizpůsobitelná téměř jakékoli situaci, představuje zásadní atributy pro úspěšné zvládnutí shožu vojenského i humanitárního materiálu tam, kde je ho v daný okamžik zapotřebí.

Text: Dušan Rovenský, foto: US DoD

Typhoon v Luftwaffe konečně víceúčelový

V srpnu letošního roku uplyne 15 let od okamžiku, kdy německá Luftwaffe převzala první sériově vyrobený letoun Eurofighter Typhoon. Teprve nyní se z něj ale stává skutečně víceúčelový stroj, schopný efektivně působit i proti pozemním cílům. Umožnila to integrace naváděných pum GBU-48, které jsou nyní zaváděny do výzbroje první operační jednotky.

Německé vzdušné síly provozují bojové letouny Eurofighter Typhoon již od roku 2003 a od té doby převzaly už téměř všechny z celkem 143 objednaných strojů. Ve výzbroji je mají čtyři taktické eskadry (Taktisches Luftwaffengeschwader) dislokované na základnách Wittmund (TaktLwG 71 „Richthofen“), Laage (TaktLwG 73 „Steinhoff“), Neuburg (TaktLwG 74) a Nörvenich (TaktLwG 31 „Boelcke“). Právě u posledně jmenované jednotky byly 18. prosince 2017 slavnostně do výzbroje zařazeny naváděné pumy GBU-48.

Puma GBU-48 vyráběná americkou společností Raytheon je jednou z novějších verzí osvědčené munice řady Paveway I/II/III, využívající konceptu instalace systému pro přesné navedení na těla „hloupých“, tedy neřízených pum. Vznikla jako nástupce GBU-16 Paveway II, jejíž bojovou část tvoří puma Mk.83 o hmotnosti 454 kg (celková hmotnost sestavy 504,5 kg). GBU-48, často označovaná také jako EGBU-16 Enhanced Paveway II, přidává

k původnímu laserovému naváděcímu systému také navedení pomocí satelitního a inerciálního systému GPS/INS, díky čemuž je možné její použití i za zhoršených meteorologických/vizuálních podmínek, při nichž by laserové navedení samo o sobě nebylo možné. Pumy je možné shazovat ze vzdálenosti až 25 km od cíle. Do bojových operací v Afghánistánu byla v rámci US Air Force GBU-48 poprvé nasazena v roce 2001, integrace na letoun Typhoon (z britské RAF) byla zahájena v roce 2013.

Typhoony německé Luftwaffe byly až donedávna vyzbrojeny pouze pro boj se vzdušnými cíli, a to protiletadlovými řízenými střelami krátkého dosahu IRIS-T a střelami středního dosahu AIM-120B AMRAAM. Proti pozemním cílům mohly použít v podstatě jen palubní kanon ráže 27 mm. Roli úderných strojů tak stále plnily (a dosud plní) staré, avšak efektivně modernizované stroje Tornado. Jejich životnost se ale chýlí ke konci, a tak Luftwaffe musí alespoň část jejich schopností postupně

přenést na Typhoony. Integrace pumy GBU-48 byla po praktické stránce završena loni v září, kdy se letouny Typhoon z výzbroje eskadry TaktLwG 31 zúčastnily ostrých střelb na letecké střelnici Vidsel ve Švédsku. Ověřováno tam bylo navádění pum s využitím zaměřovacích kontejnerů Litening III, ale také například současný odhoz čtyř pum – právě čtyři kusy GBU-48 budou zřejmě typickou konfigurací německých Typhoonů v úderní roli.

V současnosti má možnost nosit pumy GBU-48 všech 27 letounů z TaktLwG 31 „Boelcke“. Pro Luftwaffe jde o klíčovou schopnost, protože v roce 2019 převezme Německo spolu s Nizozemskem a Norskem zodpovědnost za alianční síly velmi rychlé reakce VJTF (NATO Very High Readiness Joint Task Force) tvořené zhruba 5 000 vojáky. Na jejich podporu bude vyčleňovat mimo jiné i stroje Typhoon se schopností „Air-to-Ground“.

Více modernizovaných tanků Leopard 2PL pro polskou armádu

Polská armáda oproti původním plánům získá navíc dalších 14 vylepšených tanků Leopard 2PL. Dodatek v hodnotě 300 milionů zlotých k původní smlouvě z roku 2015 byl podepsán na konci června.

V roce 2002 Polsko získalo ze zásob německé armády 128 starších tanků Leopard 2A4 a v roce 2013 dalších 14 tanků Leopard 2A4 a 105 novějších tanků Leopard 2A5. Celkově se ve výzbroji polské armády nachází 250 tanků Leopard 2A4/2A5, 232 tanků PT-91 (modernizovaný tank T-72) a přes 580 původních sovětských tanků T-72. Sama polská armáda pro plnění svých úkolů požaduje 1 000 moderních tanků, což ale samozřejmě nemusí odpovídat průmyslovým a finančním možnostem Polska.

Hlavním tankovým projektem polské armády je vylepšení tanků Leopard 2 na standard Leopard 2PL pro elitní 10. obrněnou jezdeckou brigádu (10 Brygada Kawalerii Pancernej). Brigáda v blízké budoucnosti získá dva prapory (2x58 tanků) tanků Leopard 2PL, samohybné minomety Rak, samohybné houfnice Krab, bezpilotní letadla a prostředky protivzdušné

obran (PVO). 10. brigáda se tak stane nejsilnější a nejlépe vybavenou jednotkou ve střední a východní Evropě, mimo americký obrněný brigádní tým ABCT (aktuálně 2nd Armored Brigade Combat Team, 1st Infantry Division (2/1 ABCT)) rozmístěný v západním Polsku s velitelstvím ve městě Zahán. 1. obrněná brigáda (1. Brygada Pancerna) používá moderní tanky Leopard 2A5 a získá proto jen jednu rotu tanků Leopard 2PL.

Podle původní smlouvy z roku 2015 polská armáda do roku 2020 modernizuje 128 tanků Leopard 2A4 (rok výroby 1985 až 1987) na standard Leopard 2 PL. Již původně se mluvilo o opci na dalších 14 tanků Leopard 2A4. Opce došla uplatnění 20. června, kdy polské Ministerstvo obrany s polskými firmami PGZ a Bumar podepsalo příslušný dodatek k původní smlouvě. Polská armáda tedy

modernizuje všech 142 tanků Leopard 2A4 na standard Leopard 2PL za celkovou cenu 2,7 miliardy zlotých (16,2 miliardy Kč). Stojí za připomenutí, že za tuto cenu lze nakoupit reálně do 50 nových hlavních bojových tanků (včetně provozního zázemí).

Modernizace tanků Leopard 2PL je třetí největší zbrojní zakázkou polské armády za poslední roky. Jasně nejdražší je nákup amerických systémů protivzdušné obrany Patriot za 20 miliard zlotých, na druhém místě je pak akvizice 96 samohybných houfnic Krab za 4,6 miliardy zlotých. Dodávky tanků Leopard 2PL začnou v letošním roce a skončí v roce 2021. Leopard 2PL získá především dodatečnou balistickou ochranu věže, novou stabilizaci kanónu, elektrický pohon pro natáčení věže i kanónu, nové pozorovací elektro-optické systémy velitele a střelce, možnost používat

nejnovější tankovou municí, novou pomocnou pohonnou jednotku (APU) a vylepšené pracovní prostředí posádky.

Modernizaci řídí německá firma Rheinmetall, která však odpovědnost za projekt postupně předá polským firmám PGZ a Bumar, které zajistí kompletní demontážní/montážní práce, instalaci elektrických pohonů a pancíře, dodávky elektro-optických přístrojů nebo modernizaci trenažerů a simulátorů.

Leopard 2PL získá mimo jiné nejnovější průbojnou podkaliberní municí DM63A1 nebo programovatelnou tříštivo-trhavou DM11. Aby bylo možné použít DM11, nabíjecí ústrojí Leopard 2PL získá elektronický programovací systém. DM11 lze nastavit pro explozi při dopadu, se zpožděním (pro ničení cílů za překážkou) nebo v přesně dané vzdálenosti (pro ničení zakopaných cílů).

Kompozitní pancíř pro věž dodá německá firma IBD Deisenroth Engineering, která dodá i balistické polstrování vnitřního prostoru tanku. Polstrování chrání posádku před úlomky pancíře při zásahu tanku protitankovou municí. Modernizace pancéřování proběhne ve spolupráci s polskou firmou Rosmak, která následně získá licenci k výrobě pancíře. Odolnost věže má být větší než u tanků Leopard 2A5. V projektu byli Poláci omezeni maximální nosností podvozku Leopard 2A4 (60 tun) a rezignovali proto na zlepšení balistické odolnosti korby a podvozku. Hmotnost tanku Leopard 2PL se tak zvýší pouze o čtyři tuny – tři tuny pro pancéřování věže a jednu tunu na další modernizační prvky.

Bezpečí posádky také zvýší protipožární hasicí systém firmy Deugra, který uhasí oheň v prostoru posádky i pohonné jednotky. Díky optickým senzorům jsou reakční časy hasicích

systému minimální. Dalším klíčovým prvkem modernizace je výše zmíněná výměna hydraulického ovládání hlavně a věže za elektrické. Elektrické ovládání je jednodušší a také bezpečnější – nehrozí požár hydraulické kapaliny. Z důvodu instalace elektrického ovládání a náročnějších elektronických přístrojů získá Leopard 2PL novou pomocnou pohonnou jednotku o elektrickém výkonu 17 kW.

Řidič tanku dostane nový denní a noční pozorovací přístroj pro jízdu vpřed i vzad. Zaměřovací přístroj střelce EMES-15 a pozorovací přístroj velitele PERI R17 obdrží polskou termovizní kameru 3. generace KLV-1 Asteria. Otočný termovizní přístroj R17 bude modernizován na nejnovější standard R17A3 (na úrovni tanků Leopard 2A7) s laserovým dálkoměrem. Práci velitele tanku usnadní nový víceúčelový barevný monitor s výstupem z EMES-15 i vylepšeného R17A3.

Projekt Leopard 2PL však není jen o nové munici nebo moderních senzorech. V rámci samostatné smlouvy je řešena modernizace školicího a výcvikového zázemí, mimo jiné tankových simulátorů AGPT (Ausbildungsgerät Gefechtssimulator Panzertruppe) a ASPT (Ausbildungs-Schießsimulator der Panzertruppe). AGPT je virtuální počítačový simulátor určený k výcviku taktiky velitelů tanků. AGPT obsahuje tři konzole s monitory pro velitele tanků a jednu konzoli pro velitele tankové roty. Naopak simulátor střelby ASPT je věrnou replikou prostoru tanku Leopard s funkčním nabíjecím mechanismem.

V kombinaci s virtuální technologií ASPT slouží k výcviku souhry velitelů a střelců.

V současné době dokončuje tovární testy v Německu jeden prototyp Leopard 2PL a v průběhu následujících týdnů začnou přejímací zkoušky v Polsku. Pokud vše proběhne hladce, do konce roku polská armáda získá šest tanků modernizovaných v německé firmě Rheinmetall a také jeden Leopard 2PL od polské firmy Bumar (postavený za pomoci německých odborníků). Kromě zmíněných šesti Leopardů 2PL všechny další tanky projdou přestavbou v Polsku. Program Leopard 2PL tedy nemá jen prohloubit a rozšířit schopnosti polských obrněných jednotek, ale také vybudovat národní strategické průmyslové kapacity pro zajišťování provozu a modernizace hlavních bojových tanků.

Polské Ministerstvo obrany rovněž počítá s (do příchodu tanku zcela nové konstrukce) dalším provozem a modernizací tanků T-72 i PT-91. Přesná podoba modernizace (finanční rozsah) není znám, ale zcela jistě se na programu budou podílet především polské firmy. V úvahu připadá hloubková přestavba podle technologického demonstrátoru PT-17 nebo finančně schůdnější modernizační balíček PT-91M2 – vše od firmy Bumar patří pod křídla PGZ.

Text: Jan Grohmann, foto: Rheinmetall

Tisíce diváků shlédlo ukázky historické techniky, ale i bojových scén

Tankový den

Vojenské technické muzeum v Lešanech přichystalo již 16. tankový den. Představila se celá plejáda tanků zachycujících stoletý vývoj této zbraně od první světové války až po dnešek. Vrcholem dne však bylo bojové střetnutí, které připravili členové klubů vojenské historie. Bitva americké armády s německými protivníky z druhé světové války byla svoji délkou jednou z nejdelších v historii těchto ukázek.

Diváky v ochozech přivítal ředitel VHÚ, plukovník gšt. Aleš Knížek. Návštěvníky pozdravila také brigádní generálka Lenka Šmerdová. Ta převzala od Pavla Rogla z klubu vojenské historie 16. obrněné divize US Army symbolický šek na 40 000 korun, které klub věnoval Vojenskému fondu solidarity. „Jsem velice rád, že i přes nepříznivé počasí vidíme plné tribuny diváků, nadšenců do obrněné techniky, ale též historie a vojenství. Letošní rok se nám na tři měsíce podařilo od muzea v Saumuru zapůjčit tank Renault FT-17, a to u příležitosti 100. výročí vzniku republiky,“ uvedl plukovník Knížek.

Stoletý Renault

Program Tankového dne zahájil již zmíněný tank Renault FT-17, který byl vystavený na podvalníku vozu Tatra a několikrát objel arénu. Doprovázel ho československý tank LT-38 a nejmodernější tank Armády ČR, T-72M4 CZ. Následně se v Aréně objevily tanky z meziválečného období, ať už to byl československo-švédský licenční tank, anebo exportní verze LT-38, tank LTP určený pro export do Peru. Arénou projížděly posléze americký druhoválečný tank Stuart, rovněž americký stíhač tanků Jackson, objevil se německý stíhač tanků Hetzer. Ze strojů používaných bezprostředně po druhé světové válce to byly dva sovětské tanky, těžký tank IS-3 a střední tank T-34/85.

Sovětské tanky i moderní Titus

Z období studené války se divákům představil sovětský tank T-55, jeden z vůbec nejrozšířenějších typů tanků v celé historii, který byl vyráběn již od počátku v 50. let. Vedle něj pak arénou projížděl americký tank M-60, který byl do výzbroje zařazován v 60. letech a v některých armádách slouží dodnes. To je ostatně i případ sovětského tanku T-55. Tyto stroje doplnil ještě další zástupce sovětské tankové školy, tank T-72, který se vyráběl od počátku 70. let. Do arény posléze premiérově vjelo i vozidlo TITUS. Vůz TITUS (Tactical Infantry Transport & Utility System) je nové obrněné vozidlo 6x6 kategorie MRAP (Mine-Resistant Ambush Protected), které vzniklo ve spolupráci francouzské firmy Nexter Systems a naší firmy Tatra Trucks, která poskytla vozidlu podvozek. Vozidlo má široký rozsah použití, především jako obrněný transportér nebo hlídkové/velitelské vozidlo.

Bitva se zapojením houfnic a kanonů

Druhou část programu 16. tankového dne tvořila bitva, která zobrazovala střet vojáků německé a americké armády během druhé světové války. Bez nadsázky lze říct, že šlo o nejefektnější a nejrozsáhlejší bitevní ukázkou, jakou lešanská aréna v posledních rocích viděla. Podíleli se na ní desítky vojáků – příslušníků klubů vojenské historie, v akci byla více než

desítkou těžkých vojenských vozidel a střelou se z mnoha zbraní. Nejen z ručních, ale ke slovu se dostala i německá lehká polní houfnice 105 mm či kanón z amerického stíhače tanků Jackson. Pak už čekalo návštěvníky rozloučení s programem, po němž následovaly jízdy výherců soutěží technikou v aréně.

Text a foto: Michal Voska

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na fotografii nafukovacího armádního stanu HF-46A čtyři rozdíly?

V rozhovoru s ředitelem Sekce podpory MO generálmajorem Jaromírem Zůnou přinášíme v tomto čísle A reportu informace o nově budovaném logistickém útvaru v posádce Rakovník. Tato jednotka bude disponovat velkým množstvím techniky a materiálu. Součástí jejího vybavení bude mimo jiné 284 stanů HF-46A. Tento stan je již delší dobu zaveden v naší armádě. Odpovídá standardizaci armád NATO. Byli to právě vojáci, kteří svými požadavky a připomínkami přispěli k jeho vývoji. Může sloužit nejen k ubytování mužstva, ale i jako jídelna, sklad materiálu atd. Konstrukce je kompletně rozebíratelná díky specifickému systému spojek mezi jednotlivými díly. Na obou bočních stranách stanu jsou vrata o šířce 2 metry a výšce 2,1 metru s možností propojení plachtovým zapínáním. Díky tomu je možné stany propojit do větších celků a variabilních kompozic. Může tak vzniknout například i velká polní nemocnice či velitelské stanoviště. Stan je možné dovybavit například vložkou, sluneční clonou, elektroinstalací a osvětlením. Pro přívod elektroinstalace, klimatizace a topení jsou na bocích stanu dva otvory. Přívod denního světla zajišťují dvě okna na každé straně. Stan je možné postavit během několika minut po napojení na přívod vzduchu.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, foto: Vladimír Marek

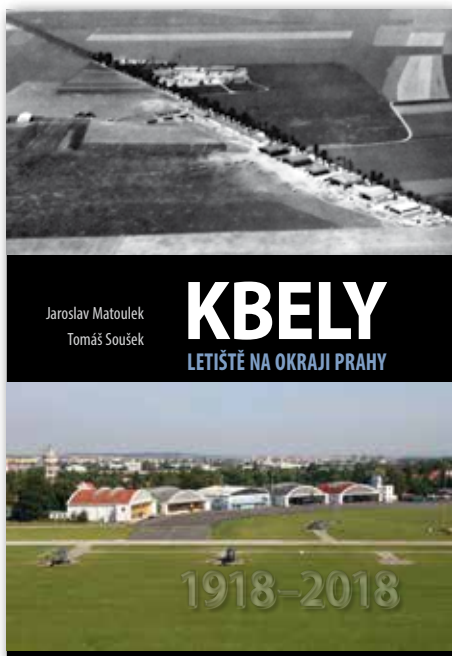

Rozdíly: chyblé okno, dveře, voják a podlážka

RECENZE

Jaroslav Matoulek a Tomáš Soušek

Kbely – letiště na okraji Prahy 1918–2018

Na podzim roku 1918 skončila po čtyřech letech světová válka. Skončilo i úsilí českého národa o získání samostatnosti na Rakousko-Uhersku a v Praze byla 28. října 1918 vyhlášena Československá republika. Na základě novinové výzvy setníka Jaroslava Rošického se měli vojáci české národnosti dlíci v Praze dostavit na Žofín, aby vytvořili zárodek československé armády. Její součástí se stal i Letecký sbor, v jehož čele byl bývalý rakousko-uherský vojenský pilot setník Jindřich Kostrba.

Do vínku dostalo čs. letectvo letiště v Chebu, kde byla původně umístěna rakousko-uherská školní jednotka (Fliegerersatzkompanie 16), opravnu letadel Al-Ma v Praze Holešovicích a sklad vyřazených letadel rakousko-uherského letectva (Fliegermaterialdepot IV) v Plané u Mariánských Lázní. V Praze nebylo žádné stálé letiště a Letecký sbor měl k dispozici pouze nouzové plochy. Pole v Praze-Strašnicích používal krátce Letecký oddíl Strašnice. V prosinci 1918 byl jeho personál i s materiálem začleněn k Letecké setnině v Praze-Vysočanech, která používala pole na vysočansko-letňanské pláni, v těsné blízkosti cihelny. Další pole ve stejné lokalitě využívala již od léta 1918 také opravna Al-Ma.

Uvedené plochy byly však provizoriem, a tak se pozornost zainteresovaných obrátila o kousek dál na východ, do prostoru vpravo od tehdejší liberecké silnice. Zde, na ploše 103 hektarů, vzniklo kbelské letiště, dnes nejstarší vojenské letiště u nás, využívané československým, německým, znovu československým a nakonec i českým letectvem. Bližší informace o jeho dosavadní, v současné době již stoleté historii získáte v této knize dvou autorů.

Počet stran: 223

Vydalo: VHÚ Praha

Text: Michal Voska

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Pohraniční opevnění opouštěli naši vojáci na podzim 1938 nejen se slzami v očích

Raději zvolili smrt

Asi nikdy jindy v historii se náš národ nevzepjal k tak výraznému a emotivnímu projevu, jako v osudových dnech v září 1938. Mobilizaci, vyhlášené 23. září, se dá asi vyčítat cokoli, jen ne obrovské nadšení a odhodlání s jakým se lidé chystali bránit svou vlast. Téměř celý český a slovenský národ již několik dnů předtím čekal u rozhlasových přijímačů na opatření k obraně své vlasti. Ke svým útvarům se první záložníci začali dostavovat dříve, než stačila odeznít znělka v rozhlase. O to větší ale bylo rozčarování, které následovalo po podpisu mnichovské dohody.

Projevy naprostého zoufalství veřejnost dlouhá léta vnímala na pozadí následujícího poměrně známého příběhu četaře Arnošta Hrada. Tento rodák z pražských Bohnic (5. dubna 1914) vystudoval po skončení občanské školy na odborné živnostenské škole pokračovací a stal se číšníkem. S tímto povoláním ale nebyl spokojen, a tak v říjnu 1936 nastoupil prezenční službu u pěšího pluku 2 v Litoměřicích s tím, že by se chtěl stát děsloužícím poddůstojníkem. Následně absolvoval poddůstojnickou školu s výtečným prospěchem. Postupně byl povýšen na desátníka. Stal se velitelem stráže a družstva u strážního praporu III v Králíkách. Během služby se prokazoval jako velmi dobrý voják, a tak byl již v dubnu 1938 povýšen do hodnosti četaře. Během zářijové mobilizace se stal příslušníkem osádky pěchotního srubu K-S 14 U cihelny, kterému velel poručík pěchoty Karel Kocián. Četař Hrad mu dělal zástupce.

Po podepsání mnichovské dohody ale přišel rozkaz k opuštění

tohoto pohraničního opevnění. V době vyklizovacích prací 3. října 1938 se četař Hrad na protest proti tomuto rozhodnutí velmocí střílel pistolí pod srdeční komoru. Na následky tohoto smrtelného zranění zemřel ještě téhož dne krátce před půlnocí v nemocnici v Červené Vodě.

Proč to byl nejznámější příběh

Vojáků, kteří se v té době na protest proti dobrovolnému vyklizení pohraničního

opevnění a předávání pohraničního území Německu rozhodli spáchat sebevraždu, byla celá řada. Případ četaře Hrada je veřejnosti známější hned z několika důvodů. Především po sobě zanechal tři dopisy, ve nichž nejen zaznamenal čin, k němuž se chystal, ale přesně popsal i důvody, které ho k takovému kroku vedly. První byl určen matce, druhý veliteli a třetí pak podřízeným. Podle přání, které vyjádřil v dopisech, byl pohřben 10. října 1938 doma v pražských

Bohnicích. A právě na jeho pohřbu se sešla spousta lidí a stal se tichou demonstrací proti Mnichovu. Především ale v sedmdesátých letech minulého století tento příběh osobní statečnosti a odporu proti kapitulaci popsal ve svém díle A věže mlčí renomovaný autor literatury faktu Ota Holub.

Také v dalších desetiletích byl tento příběh připomínán především příznivci pohraničních opevnění. V roce 1994 byla na stěně pěchotního sruhu K-S14 U cihelny odhalena četaři Hradovi pamětní deska. Navíc každý rok v srpnu se právě v Králíkách pořádá vojensko-historická akce Cihelna, která je zároveň Dnem sil podpory AČR. Obdobným způsobem nicméně na mnichovskou smlouvu reagovaly desítky dalších vojáků. Jejich jména ale zůstávají v zapomnění.

Hradovi následovníci

Jedním z nich byl Jaroslav Ladislav Gregor, narozený 17. srpna 1910 ve Starých Benátkách poblíž Mladé Boleslavi. Po absolvování reálky studoval na Vysoké škole obchodní v Praze. Následně pracoval jako úředník v Hypoteční bance. Byl velmi dobře jazykově vybaven. Kromě francouzštiny a němčiny ovládal i srbochorvatštinu. K vykonání prezenční služby nastoupil v červenci 1933 k pluku 4 „Prokopa Velikého“ do Hradce Králové. Školu na důstojníky hospodářské služby v záloze absolvoval v Praze. Vše pak završil v červenci 1934 důstojnickou zkouškou ve Vojenské intendantské škole.

Po odchodu do civilu byl veden jako záložník u horského pěšího pluku 2 v Ružomberoku. Postupně byl povýšen na podporučíka a poručíka. Během prvního cvičení v roce 1935 sloužil jako pomocník proviantního náčelníka pluku. O dva roky později vykonával již tuto funkci samostatně. V září 1938, v době mnichovské krize, byl povolán do služby jako hospodář horského pěšího pluku 2. A právě v této funkci se také po opuštění pohraničí 21. října 1938 v obci Žegňa v okrese Nitra zastřelil. Důvodem byly částečně osobní potíže, ale především hluboké rozčarování z politického vývoje. V dopise na rozloučenou napsal: „Ale hlavní příčina jsou poměry, jak se utvářely v minulých dnech při jednání s Německem. Ztratili jsme všechno a tento fakt a zároveň úpadek a rozkol armády nemohu snést.“ Tato poslední slova poněkud kontrastují s jeho služebním hodnocením:

„Veselý, vtipný, schopný a chápavý, pilný, svědomitý, ukázněný, energický.“

Ted' už nemusím žít

Podobný je i případ Františka Holešovského narozeného 18. dubna 1912 ve Střelcích, okres Brno-venkov. Po vychození obecné školy maturoval v červnu 1930 na české reálce v Brně. Následně absolvoval jednorocní abiturientský kurs na Učitelském ústavu. Působil jako učitel na obecných školách, naposledy před odchodem na vojnu ve Velkých Osozovcích na Slovensku. Vojenskou základní službu nastoupil v červenci 1934 u pěšího pluku 25 v Lučenci. V únoru 1935 absolvoval školu na důstojníky pěchoty v záloze. Hodnocen byl jako: „Tichý, skromný, roztržitý, měkký, váhavý, spolehlivý.“ Ale i jako: „Veselý, skromný, dosti energický, spolehlivý.“ Do zálohy odešel koncem června 1936 jako četař-aspirant. K 1. lednu 1937 byl jmenován podporučíkem pěchoty v záloze. O rok a půl později absolvoval první cvičení ve funkci velitele čtyř pěšího pluku 25 v Lučenci. K tomuto útvaru byl povolán i v osudových dnech podzimu 1938. Dne 2. října 1938 se pod tíhou politického vývoje v obci Trpín poblíž Krupiny na jižním Slovensku zastřelil. Jeho poslední slova byla: „Ted' už nemusím žít.“

Profesorem na gymnáziu

Alfons Korec se narodil 21. ledna 1909 v Boskovicích v učitelské rodině. Obecnou školu a gymnázium vystudoval v Boskovicích, kde také v roce 1928 maturoval. O pět let později ukončil studium na Filosofické fakultě Masarykovy university v Brně. Následně pracoval jako profesor státního reálného gymnázia v Boskovicích. Vojenskou základní službu nastoupil 16. července 1934 u pěšího pluku 45 „Rumunského“ v Chustu. V následujícím roce ukončil v Mukačevu školu důstojníků v záloze.

Po odchodu do zálohy byl k 1. lednu 1937 jmenován podporučíkem proviantnictva. Ve stejném roce byl povolán na první a o rok později na druhé cvičení ve zbraní. Jako záložník prodělal instruktérní pěchotní kurs I. stupně u posádkového velitelství v Opavě a instruktérní společný kurs I. stupně u hraničářského pluku 4 v Hlučíně. V okamžiku, kdy přišel rozkaz předat naše pohraničí Němcům, se 3. října 1938

ve svém bytě v Helenině zastřelil. V té době sloužil u polní pekárny 6, podřízené sborovému proviantnímu skladu 6.

„Jmenovaný byl velmi inteligentní, jemný, ve službě velmi přičinlivý, pracovitý, svědomitý a obětavý. Byl profesorem na reálném gymnasiu v Hlučíně. Po rozhodnutí odevzdání naše pohraniční kraje bez boje sousedům, stal se nápadně zámčivým a v sebe uzavřeným. Mimo krátkého rozloučení s otcem a sestrou nezanechal žádných písemných projevů. Ježto on, zdravý člověk a výborný důstojník neměl žádné jiné příčiny, dá se s jistotou usuzovat, že svůj čin spáchal, nemoha přenést přes srdce naše národní neštěstí, zvláště ztrátu Hlučina, kde jako profesor působil.“ Tento zápis udělaly jemu nadřízené orgány. Alfons Korec byl pohřben v Boskovicích.

Zmínili jsme jen několik příběhů příslušníků československé armády, kteří než by se smířili s nastalou situací, raději volili dobrovolný odchod ze života. Podobně radikální protest proti politické situaci a okleštění území Československa nebyl v ozbrojených složkách rozhodně ojedinělý. Kromě vojáků se týkal i četníků, příslušníků finanční stráže a jednotek SOS. Události spojené s mnichovskou smlouvou ale na mnoho desetiletí poznamenaly i ty vojáky, kteří v říjnu 1938 uposlechlí rozkaz a opustili pohraniční pevnosti. O mimořádně silném emotivním prožitku té doby, vzteku a bezmoci i po letech vyprávěl svým dětem a vnoučatům.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Ústřední vojenská nemocnice Praha oslavila v těchto dnech osmdesát let své existence

Mladá, moderní a pokroková

Historie ÚVN se začala psát s příchodem prvních pacientů v září 1938 do nově postavené – tehdy Masarykovy – vojenské nemocnice v pražských Střešovicích. Její kořeny však sahají mnohem hlouběji. První myšlenky na postavení zcela nové, moderní vojenské nemocnice, kam se přestěhují pracoviště z divizní nemocnice č. 1 z Karlova náměstí, z Pohořelce a dalších míst, se objevily již v roce 1920.

V roce 1925 byl podán při příležitosti 75. narozenin prezidenta republiky T. G. Masaryka návrh na projednání a přijetí zákona o stavbě nové Masarykovy vojenské nemocnice v Praze. Trvalo však dalších deset let, plných řešení sporů o nemocnici, zajišťování finančního krytí a nákupů pozemků, než se v roce 1935 stala stavba nové vojenské nemocnice aktuální. V roce 1930 sice byla vypsána soutěž na ideový projekt (arch. Adámek), ale až v březnu 1936 byla stavba první etapy nové Masarykovy vojenské nemocnice zahájena.

Nemocnice je v současné době spojována s nemalou prestiží, špičkovými odborníky, nejmodernějším vybavením a vysoce specializovanými pracovišti, bezpečím a kvalitní péčí prověřenou nejpřísnějšími audity a nároky pacientů. Prožila nejen vzestupy, ale i pády a stagnační období, vždy v těsném sepetí s dějinnými událostmi naší země.

Jen několik měsíců po otevření nemocnice přišla okupace. Na jaře 1939 obsadila nemocnici německá okupační armáda. Stovky

vojenských lékařů a zdravotníků působili v domácím odboji, vstoupily do zahraničních jednotek, mnozí byli vězněni v koncentračních táborech.

Po osvobození v roce 1945 nastal čas rychlé poválečné obnovy. V roce 1947 tu vzniká první anesteziologické oddělení v Československu, o dva roky později, jako jedno z prvních v zemi, také transfúzní oddělení. Nemocnice se stává školicím zdravotnickým střediskem Školy důstojníků zdravotnictva a lékárnictva v záloze, své místo tu má také Vojenská škola lékařská a dodatečné vzdělávání zdravotnic.

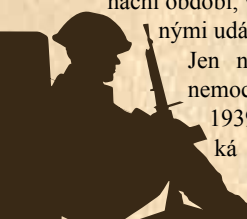
V roce 1950 je Masarykova nemocnice přejmenována na Ústřední vojenskou nemocnici a začíná plnit roli centra postpromoční přípravy absolventů Vojenské lékařské akademie v Hradci Králové. V roce 1955 tu vzniká Vědecká rada, permanentní součástí práce mnoha lékařů se stává výzkumná a badatelská činnost. Nemocnice svou orientací na vědecko-výzkumnou činnost, zkušenými odborníky a nejmodernějším vybavením té doby získává na prestiži. Provází ji řada úspěchů v rentgenologii

a neurologii, rozvíjí se kardiokirurgie i mnohé další obory.

Jako první v Československu zde na neurochirurgickém oddělení provádějí operační stereotaktické výkony na centrálním nervovém systému. Důležitým mezníkem je vznik první kliniky v ÚVN – Neurochirurgické kliniky Fakulty všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v říjnu 1959. Klinikou již tehdy vyhledávali pacienti z celé země i ze zahraničí, a to především zásluhou jejího prvního přednosty profesora Zdeňka Kunce.

Žádný z pamětníků nezapomene ve svých vzpomínkách zmínit zásluhu generálporučíka MUDr. Františka Engela, který stál počátkem 60. let v čele ÚVN. Především ocenili, že dokázal dovést pracoviště ÚVN na vysokou odbornou úroveň a že zde zároveň vytvořil prostor k upevňování dobrých vzájemných vztahů a přátelské atmosféry.

To se však změnilo po okupaci sovětskými vojsky v srpnu 1968. Nemocnice musela čelit byrokratickým konvenčním přístupům, byla totiž považována za jedno z protistranických

Citace z kroniky divizní nemocnice č. 1 v Praze

Po roce 1989 se tvář vojenské nemocnice začíná opět měnit. Do té doby se zde pečovalo primárně o vojáky základní služby, vojáky z povolání a jejich rodiny. Nově se nemocnice od roku 1994 zcela otevírá veřejnosti. Nastává obroda, výstavba dalších pavilonů, vybavování moderními přístroji. Vznikají také nové kliniky: interní klinika, oční klinika a chirurgická klinika, počátkem ledna 2007 se stává samostatnou klinikou také ORL oddělení. Nemocnice se rychlým tempem modernizuje, pracuje se na zvyšování kvality a zavádění nejmodernějších medicínských postupů. V roce 1999 zahajuje ÚVN přípravu na mezinárodní akreditaci JCI, kterou jako první nemocnice nejen v České republice, ale i střední a východní Evropě v roce 2004 úspěšně obhájí.

Tempo rozvoje nabírá na obrátkách. V únoru 2012 získává ÚVN statut fakultní nemocnice. Postupně vzniká dalších pět klinik: infekčních nemocí, klinika anestezie, resuscitace a intenzivní péče, ortopedická klinika, onkologická a také gynekologická klinika. Budovy jsou modernizované, permanentně je modernizované i přístrojové vybavení, pacienti tu nacházejí komfort prostředí i profesionální bezpečné péče.

ÚVN si letos připomíná osmdesátiny. Možná si s sebou nese pár vrásek z doby německé okupace či normalizace, ale určitě je stále mladá, moderní a pokroková, pracující v duchu nepsaného zákona Bonum aegroti suprema lex.

manuál profesionálního vojáka

Rukávové znaky

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Sekce dozoru a kontroly Ministerstva obrany

Je organizačním útvarom Ministerstva obrany, který odpovídá za zpracování koncepce, odborné řízení, koordinaci a provádění vnitřní kontroly v resortu Ministerstva obrany. Dále odpovídá za provádění nezávislého a nestranného dohledu nad oprávněností akvizitních požadavků, nad kvalitou zadání předmětu veřejné zakázky, nad dodržováním právních a vnitřních předpisů při přípravě a realizaci akvizic a nad postupem při prodeji nepotřebného majetku. Odpovídá i za oblast vojenského letectví, za provádění správních, kontrolních a dozorových a dalších odborných činností nebo za řízení a koordinaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a při výkonu služby.

Odbor inspekce ministra

Je nejvyšším a nezávislým kontrolním orgánem Ministerstva obrany, který odpovídá za odborné a metodické řízení, koordinaci a provádění vnitřní kontroly v resortu Ministerstva obrany a na základě pověření ministra obrany i provádění dalších kontrol. Spolupracuje s vnějšími kontrolními orgány, orgány činnými v trestním řízení, odpovídá za vyřizování stížností a petic postoupených ministrem obrany nebo adresovaných odboru inspekce ministra.

Odbor dohledu nad vojenským letectvím

Je organizačním prvkem sekce dozoru a kontroly Ministerstva obrany, který odpovídá za oblast vojenského letectví. Provádí kontrolu jednotek v souladu se standardy NATO nařízenou ministrem a kontrolu dodržování bezpečnosti leteckého výcviku a bezpečnosti vojenského letového provozu. Je stálým orgánem pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod a vážných incidentů.

Odbor státního odborného dozoru

Je odborným orgánem MO, který zabezpečuje výkon státního odborného dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu vojenské činné služby, prověřování odborné způsobilosti fyzických osob k zajišťování úkolů v prevenci rizik, výkon státní kontroly v oblasti energetiky, výkon kontrolní a správní činnosti na úseku územního plánování a stavebního řádu, výkon požárního dozoru, řízení a koordinaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci občanských zaměstnanců i poradenskou činnost a technickou pomoc ve výše uvedených oblastech.

Vojenský požární dozor

Vojenský požární dozor vykonává zvláštní požární dozor v působnosti resortu Ministerstva obrany. Mimo jiné kontroluje dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně, připravenost a akceschopnost jednotek požární ochrany, posuzuje územně plánovací dokumentace, ověřuje, zda byly dodrženy podmínky požární bezpečnosti staveb, posuzuje výrobky z hlediska jejich požární bezpečnosti a posuzováním funkčnosti systémů vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení a zjišťuje příčiny vzniku požárů.

Ředitelství zahraničních aktivit

Je koordinačním a odborným orgánem s celoresortní působností pro řešení otázek spojených se zahraničními vztahy v oblastech zahraničních aktivit, členstvím České republiky v NATO, EU a ostatních mezinárodních bezpečnostních strukturách. Je výkonným orgánem, který zabezpečuje řízení složek a příslušníků AČR vyslaných do mezinárodních vojenských struktur vyplývajících ze závazků ČR a gestorem oblasti zahraničních aktivit v rámci Generálního štábu AČR.

Interní komunikační portál

←→ www.ikp.army.cz

Ve dnech 5. a 6. října 2018 proběhnou v České republice volby do zastupitelstev obcí (komunální volby). V této souvislosti se na portále opakovaně objevují dotazy k možné kandidatuře vojáků z povolání ve volbách. V případě jejich zvolení se tazatelé zajímají o to, jaký dopad to má na průběh jejich služby. V článku se budeme zabývat jedním z dotazů k této problematice.

Dotaz:

Dobrý den, mohu se jako voják z povolání zúčastnit voleb do obecního zastupitelstva? Pokud ano, jaké zde mohu vykonávat funkce?

Odpověď:

Ano, ve volbách do zastupitelstev obcí můžete kandidovat. Můžete být také zvolen za člena zastupitelstva obce [§ 69 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů] a to jak uvolněným, tak neuvolněným.

V případě zvolení do funkce v zastupitelstvu územní samosprávy, za jejíž výkon náleží podle zvláštního právního předpisu odměna (tzv. „uvolněný“ starosta, člen rady, zastupitelstva, ...), se vojákovi přerušuje služební poměr podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, po dobu výkonu této funkce, nejdéle na dobu šesti let z celkové doby trvání služebního poměru (§ 11 odst. 4 zákona č. 221/1999 Sb.).

Nově se, s účinností od 1. ledna 2018, vojákovi přerušuje služební poměr i v případě, že byl zvolen „neuvolněným“ starostou obce. Tato změna souvisí s novelou zákona č. 128/2000 Sb., provedenou zákonem č. 99/2017 Sb. z 8. 3. 2017, kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, podle níž náleží odměna i za výkon funkce „neuvolněného“ starosty obce ve výši od 0,3 do 0,6 násobku odměny, která by jinak náležela „uvolněnému“ starostovi.

Pokud se ale jedná o jiného „neuvolněného“ člena rady, zastupitelstva, atd., služební poměr se vojákovi nepřerušuje. Jeho účast na jednáních rady, zastupitelstva, apod., je pak zajišťována v souladu s ustanoveními vyhlášky č. 263/1999 Sb., kterou se stanoví důvody poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna, ve znění pozdějších předpisů.

Redakce IKP

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 29. 8. 2018

Toto číslo vyšlo dne: 17. 9. 2018

Foto na titulní straně: desátník Radim H.

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 558
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

Armáda České republiky otvírá 1. října nová rekrutační pracoviště

Rekrutační pracoviště Karlovy Vary

Počernická 553/2, 360 01 Karlovy Vary

Rekrutační pracoviště Hradec Králové

Velké náměstí 33, 500 01 Hradec Králové

Rekrutační pracoviště Zlín

Štefánikova 167, 760 30 Zlín

Provozní doba

pondělí a středa	8:00–17:00
úterý a čtvrtek	8:00–16:00
pátek	8:00–12:00

Mapku se všemi rekrutačními místy včetně kontaktů si případný zájemce vyhledá na náborovém webu kariera.army.cz

Před dvaceti lety došlo k jedné z nejtragičtějších havárií našeho vrtulníkového letectva v misích na Balkáně

Osudová chyba

Vrtulník se prodíral hustými mraky a odrážel dešťové kapky. Pilot zavelel vypnout světlomety. Stroj překonal ještě asi jeden kilometr a v nadmořské výšce 1 183 metrů narazil do svahu téměř sedmnáct set metrů vysoké hory. Na kalendáři bylo datum 25. října 1998. Právě došlo k největší letecké havárii během účasti českých jednotek v misích na Balkáně.

Vrtulníky naší armády se do misí IFOR a SFOR zapojily na jaře 1997. Kontingent tvořily dva vrtulníky Mi-17, devět vojáků létajícího personálu a třináct zabezpečovacího personálu. Jejich úkolem bylo kromě přepravy vojáků monitorovat tzv. čáru separace oddělující zneprátené strany, místa komunálních voleb a kantonová místa, kde byla uložena těžká vojenská technika. Zpočátku byla naše vrtulníková jednotka dislokována na základně Velká Kladuša, později se přestěhovala na základnu u Banja Luky. V době komunálních voleb v září 1997 byla posílena o další dva stoje a devět příslušníků personálu.

Zkušená posádka

Onoho osudového dne 25. října 1998 tvořili posádku vrtulníku major Jaromír Nasavrcký a kapitáni Bohumil Vávřů a Rostislav Samec. Velitel vrtulníku Jaromír Nasavrcký patřil k těm zkušenějším. Po maturitě na gymnáziu v Náchodě pokračoval na podzim 1980 ve studiu na Vysoké vojenské letecké škole v Košicích. Po jejím ukončení prošel řadou pilotních a velitelských funkcí u 10. letecké

armády. Byla to již jeho druhá zahraniční mise. Na podzim 1996 se zúčastnil zahraniční operace IFOR. V Bosně byl zároveň pověřen velením celé vrtulníkové jednotky.

Rostislav Samec absolvoval Vysokou leteckou školu v Košicích o rok později. Po jejím skončení prošel funkcemi pilota, staršího pilota a velitele roje u 20. stíhacího bombardovacího pluku v Náměšti nad Oslavou. Létal na letounech Su-22M4. V roce 1991 přešel na vrtulníky, a to u 31. vrtulníkové letky. V červenci 1994 byl přeložen k 6. základně dopravního letectva v Praze-Kbelích.

Technik vrtulníku Bohumil Vávřů se vyučil na Středním odborném učilišti v Dačicích frézářem. Poté absolvoval dvouletou důstojnickou školu v Košicích a stal se náčelníkem skupiny pro draky a motory 4. letecké technické opravy. Od října 1985 pracoval jako palubní technik 52. letky velení a průzkumu. V letech 1986–1993 působil u 3. dopravního leteckého pluku, nejprve jako palubní technik smíšené letky speciálního určení, později palubní technik roje 2. technické letky a velitel 2. technického roje vrtulníkové letky Vojenské policie. Od ledna 1994 byl zařazen u 6. základny dopravního letectva

jako starší palubní technik. Byla to již jeho třetí mise. Na podzim 1996 se zúčastnil mise IFOR a o rok později absolvoval misi SFOR.

Počasí nepřálo původnímu záměru

Onoho říjnového dne obdržela posádka od velitelství úkol zajistit přepravu osmi lidí ze základny Divulje u Splitu na britskou základnu Gornji Vakuf. Po splnění toho úkolu se měla vrátit zpět na Divulje, kde ji následující den čekal další úkol. Nebylo ale žádným tajemstvím, že všechno může být nakonec jinak. Meteorologická předpověď pro území Bosny a Hercegoviny nebyla totiž v té době právě příznivá. Let se měl uskutečnit do čtvrt na šest večer s tím, že návrat by trval dalších čtyřicet minut. Během plánování letu se navíc zapomnělo na hodinový časový posun. V té době přitom noční lety pro misi SFOR nebyly povoleny.

Už při letu do Vakuvu se počasí neustále zhoršovalo. V silných přeháňkách klesala letová dohlednost i spodní základna. Vrcholky hor a horské hřebeny byly v oblacích. Dočasné zlepšení počasí během přistávání ve Vakuvu ale posádku ujistilo v tom, že se dá zvládnout i návrat na Divulje. To ale ještě netušili, že za pár

Jaromír Nasavrcký

Pamětní deska ve Kbelích

minut bude následovat prudké zhoršení povětrnostních podmínek. Vrtulník navíc musel překonat část trati přes hornatou krajinu.

Posádka se snažila špatné viditelnosti čelit tím, že snížila výšku letu a s pomocí rozsvícených světlometů hledala v krajině nějaké orientační body. Nakonec se jako nejvýhodnější ukázalo kopírovat poměrně frekventovanou silnici, kterou bylo možné sledovat díky rozsvíceným světlům automobilů. Velký bezpečnostní problém ale v nízké výšce představovaly stožáry s elektrickými dráty. A to i při velice nízké rychlosti, okolo devadesáti kilometrů za hodinu.

Neuvědomili si odchýlení od kurzu

Když se ale vrtulník přiblížil k městečku Tomislavgrad, déšť výrazně nabral na intenzitě. K němu se přidala také mlha. To všechno znemožňovalo pokračovat dále v letu pod oblačností. Kapitán vrtulníku se rozhodl, že vystoupají do vyšší výšky a přejdou na let podle přístrojů. Zamířili k přechodu Kamensko do Chorvatska. Major Nasavrcký se ještě zeptal druhého pilota, zda mohou v tomto úseku stoupat a jaká je v tomto směru bezpečnostní výška. A právě v tomto okamžiku došlo k fatální chybě. Druhý pilot si nejspíš neuvědomil, že z kurzu 235 stupňů, který vedl poměrně rovinným terénem, se mezitím stočili na sever. A právě tady byl 1 670 metrů vysoký vrchol, který převyšoval okolní terén o 740 metrů. Když

Nasavrcký obdržel kladnou odpověď, zvýšil rychlost na 140 kilometrů v hodině a upravil stoupání na 4–5 metrů za vteřinu. Při vzlétnutí do oblačnosti nařídil vypnout světlomety. Během následujících dvaceti vteřin uletěl vrtulník zhruba kilometr. Pak narazil do svahu kopce.

Posádka nedorazila na základnu Divulje, nepodařilo se navázat ani žádné spojení. A tak se okamžitě rozeběhla pátrací akce. Tu však ztěžoval silný vítr, déšť a mlha. Navíc oblast, kde se vrtulník ztratil, byla stále ještě zaminovaná. A tak až druhý den objevila vrak vrtulníku posádka Chinooku. Záchranáři, kteří se po lanech spustili k troskám, mohli už jen konstatovat smrt všech tří našich vojáků, způsobenou nárazem stroje do svahu. O rok později byl poblíž místa tragédie vybudován pomníček.

V červenci loňského roku zveřejnilo Ministerstvo obrany elektronickou databázi www.inmemoriam.army.cz, jejímž cílem je dát jména a tváře lidem, kteří položili život za naši vlast. A to ať již během služby doma v České republice, či během zahraničních misí. Obsahuje i informace o osádce tohoto vrtulníku.

Text: Vladimír Marek,

foto: autor a www.inmemoriam.army.cz

Rostislav Samec

Bohumil Vávrů

22. ročník turnaje v nohejbale tříčlenných družstev

0 pohár šéfredaktora A reportu

Datum: 10. října 2018

Místo: Brno, sportovní hala Univerzity obrany

Prezentace: 9:00 až 9:30 hod.

Ústroj: sportovní, vlastní dresy, sálová obuv

Písemné přihlášky potvrzené velitelem VÚ (ředitelem VZ) posílejte do 6. října 2018

na adresu: Jiří Krása, OdTV a PP MO OSI ASI Praha,

fax: (973) 213 073, 213 867, **tel.:** (973) 213 866, **mob.:** 702 008 054

V přihlášce nezapomeňte uvést název vojenského útvaru nebo zařízení, hodnost, jméno a příjmení vedoucího i členů družstva a telefonický kontakt

Organizátorem přeborů je redakce A reportu, oddělení záchranné a výsadkové služby a tělesné výchovy sekce rozvoje a plánování schopností MO a Agentura služeb